TORP OCH GÅRDAR

I STORA RYA BY

LÅNGARYDS SOCKEN

TORP OCH GÅRDAR

I

STORA RYA BY

LÅNGARYDS SOCKEN

Sammanställning av de uppgifter som framkom vid
Studieförbundet Vuxenskolans cirkel i torp- och
gårdsinventering 2006-2010.

I cirkeln deltog:
Bertil Holmén, Nissaryd, cirkelledare
Lilly Holmén, Nissaryd
Birgitta Holmén, Nissaryd
Inger Andersson, Södra Åkershult
Jimmy Petersson, Landeryd
Vivi-Anne Blomberg, Rya
Sten-Åke Johansson, Sotaryd
Bertil Larsson, Ekenäs
Kurt Palmkvist, Skeppshult
Petri Carlsson, Tånga
Lars-Gunnar Fahlén, Bälhult
Lisa Fahlén, Bälhult
Karl-Gustav Lindbäck, Nyarp
Birgit Lindbäck, Nyarp
Evy Filipsson, Rya
Gullvi Nilsson, Björnaryd
Jörgen Palmkvist, Skeppshult

Sammanställning och redigering:
Karl-Gustav Lindbäck

Korrekturläsning: Inger Andersson upa

Inbindning: Birgitta Holmén

Utgivet av Långaryds Hembygdsförening 2010.

Förkortningar:

H	Hustru
S	Son
D	Dotter
D g 1	Dotter i gifte 1
S g 2	Son i gifte 2
f	född
G1	Gift 1:a gången
G2	Gift 2:a gången
S	Södra
N	Norra
Ö	Östra
V	Västra
Bst	Backstuga
Dr	Dräng
Skg	Skattegård
Dd	Dennes dotter eller dotterdotter
oäs = uäs	utomäktenskaplig son
oäd = uäd	utomäktenskaplig dotter
St	Stora
L	Lilla
ST	Soldattorp
mtl	mantal
Inh	Inhyses
Koord	Koordinat
Long	Longitud
Lat	Latitud
Br	Brukare
Ss, sd, ds	sonson, sondotter, dotterson
avs	avsöndrad
nyb	nybygge
Eg	Ägare
E, Eh	Änka - änkling, änkehustru
T	Torp
Obef	Obefintlig
arb.bet	arbetsbetyg
Lgd	Långaryds socken
Fgd	Färgaryds socken
Ibidem	På samma ställe

Ord att förtydliga:

Gulden	Betald
Fattigdel	bidrag från fattigvården
Lägenhet	juridisk term för fastighet utan egen mantalsbeteckning
Hägnad	stängsel
Brukas till gården	torp eller lägenhet som återgått att brukas av ursprungsgården
Absolv lömskaläge	syndaförlåtelse för könsumgänge utanför äktenskapet

Stora Rya

Rya bestod i början av 1800-talet, vid tiden för Storskiftet av 2 byar. I Stora Rya fanns 5 gårdar med beteckningarna Stora Rya 1:2 till och med Stora Rya 1:6. I Lilla Rya fanns 3 gårdar med beteckningarna Lilla Rya 2:2, Lilla Rya 2:3 och Lilla Rya 2:4. Dessutom fanns ett antal torp och backstugor.
Karta över Storskiftet 1812: Se bilaga 1 sid 55 och bilaga 2 sid 56.
Karta över Laga Skifte 1856. Se bilaga 3 sid 57.

Följande personer som bodde i Stora Rya mellan åren 1795 och 1812 har inte kunnat kopplas till en bestämd gård, torp eller backstuga:
Boende i Stora Rya 1795-1812:

En man	f. 1742. Död 1795.
H Pernilla	f. 1757. Död 1807.
D Anna	f. 1779.
S Peter	f. 1773.
D Johanna	f. 1776. Ut 1797.

Bengt Larsson	f. 1764.
H Lena Bengtsdotter	f. 1773 i Nyarp
S Elias	f. 1796.
D Ingrid	f. 1809.

Familjen flyttar 1812 till Horshult?

In från Örnabexhult

Magnus Larsson	f. 1764
H Ingela Jakobsdotter	f. 1764
D Christina	f. 1802

Ibidem

Enk Ingeborg Bengtsdotter	f. 1740. Död 1812.
S Per	f. 1763. Sjuklig/ vanför. Död 1814.

Ibidem

? Jacobsson	f. 1745. Död 1802.
? Persdtr	f. 1754. Död 1801.

En ”oläslig” familj M Död 1795 flyttar till Nyarp 1807

Ibidem

Eric Högvall	f. 1750.
H Kjerstin Bengtsdtr	f. 1746. Död 1815.
S Sven Johan	f. 1779.

Ibidem

Bengt Andersson	f. 1761.
H Anna Nilsdtr	f. 1773.
D Anna Stina	f. 1797.

Ibidem
Daniel f. 1764. Till Färgaryd 1808.
H 1 Kerstin Nilsdtr f. 1740. Död 1802.
H 2 Anna f. 1770.
D ? f. 1771.
S f. 1786. Till Göteborg.
S Christian f. 1791.
I Annas 1.a gifte
D Ingeborg f. 1796.
S Johannes f. 1799.
Daniels o Annas
D Sara f. 1804. Död 1805.

Bengt Larsson f. 1776.
H AnnaBrita Gudmundsdtr f. 1780.
D Christina f. 1801.
S Lorentz f. 1804.
D Anna f. 1806.

Stora Rya 1:2. Litt A

Ägare vid Storskiftet 1812: Samuel Andersson.
Samuel Andersson f. 1769. Död 1837.
H Kjerstin Nilsdtr f. 1771. Död 1825.
S Anders (Andreas) f. 1795. Se nedan.
D Anna f. 1805. Gift i gården.
Pig Anna Stina Bengtsdtr f. 1797.

Anders Nilsson f. 1790.
H Anna Samuelsdtr f. 1805.
S Andreas f. 1824.
S Sven Magnus f. 1828.
S Carl Johan f. 1833.
Pig Beata f. 1798.
Pig Pernilla Bengtsdtr f. 1804.
Pig Marta Cathrina Andersdtr f. 1812.

Andreas Samuelsson f. 1795. Se nedan under Stora Rya 1:3.
H Christina Gabrielsdtr f. 1798
D Sara Christina f. 1824.
Enk Maria Johansdtr f. 1774.
Dr Carl Gustaf Petersson f. 1806. Till Gassbo 1823.

Ägare omkring 1830 till omkring 1875:
Eger 4/24 senare 7/24 mtl. Äger 7/24 mtl vid Laga Skifte 1856.
Elias Jönsson f. 1805 i Nyarp. Gift 1835. Senare i undantag hos sonen. Död i slutet på 1880-talet.
H Brita Christina Bengtsdtr f. 1812. Död 1884.
S Carl f. 1835. Ut 1859.
S Nils Johan f. 1839. Ut 1864.
D Nilla Katrina f. 1844. Ut 1875.

S Bengt	f. 1847. Jernvegsarb i Carlstad 1867-1869. Se nedan
S Lars Anders Rydin	f. 1850. Stud i Jönköping. Till Kråxhult 1876.
Pig Hanna Henricsdtr	f. 1818. Ut 1838.
Pig Brita Lisa Johannesdtr	f. 1819. In 183?. Ut 1836.
Dr Sven Peter Johannesson	f. 1821. In 1837. Ut 1842.
Pig Johanna Petersdtr	f. 1822. In 1839. Ut 1842.
Pig Ingrid Andersdtr	f. 1812 i Färgaryd. In 1846. Ut 1847.
Dr Magnus Benedictusson	f. 1823. In 1843. Ut 1847.
Inh. Jöns Knutsson	f. 1770. In 1846. Död 1859.
Inh. H Maja Lisa Bengtsdtr	f. 1781. In 1846. Död 1856.

Ägare 1875-1916:

Bengt Eliasson, 7/24 eg	f. 1847. Gifte 1875. Död 1887.
H Goda Mathilda Andreasdtr	f. 1853 i Willstad. Till S.Sotaryd 1908.
S Carl Efraim Bernhard	f. 1875. Arb. bet. Oskarshamn 1903 och till Vestra stambanan 1905.
S Axel Kasimir	f. 1878. Stenhuggare. Äkt.lysn 1902. Se nedan.
D Anima Josefina Eugenia Svärd	f. 1881. Till Halmstad 1902. Hem 1903. Gift 1904.
D Britta Serafia Viktoria	f. 1883.
S Adolf Napoleon	f. 1885. Till Halmstad 1905.
Dr Elof Petersson	f. 1867 i Willstad. Från Söndrum 1887. Till Snöstorp 1889.

Inneboende till 1903:

Axel Kasimir Svärd	f. 1878. Frikallad. Gift 1902. Arb. bet. till Oskarshamn 1903.
H Hulda Alida Svensdotter	f. 1882. Från S.Sotaryd 1902.

Makarna flyttade till Gyåsen i Lilla Rya 1903. Därefter till S.Sotaryd. De bodde en tid i S.Hestra och flyttade därifrån till S.Sotaryd 1910.

Änkan Goda Andreasdotter sålde en del av gården 1903 till sonen Axel Kasimir Svärd och hans hustru Hulda Alida Svensdotter. Enligt köpeafhandling låg denna del vid Nissan och Jockebäck.

1906 sålde Goda Andreasdotter gården till sonen Efraim Bengtson Svärd. Undantag gjordes för den del som tidigare sålts till Axel Kasimir Svärd och hans hustru Hulda Alida Svensdotter. Undantag gjordes också för ett skogsområde i västra delen av fastigheten, vid Landerydsvägen.

Ägostyckning utförd av lantmäteriverket skedde 1916 varvid fastigheten delades i tre delar:
Aa eller Rnr 1:8. Ägare Carl Efraim Bengtsson Svärd, 57,95 ha.
Ab eller Rnr 1:9. Ägare Axel Kasimir Svärd 11,45 ha
Ac eller Rnr 1:10. Ägare enkan Goda Matilda Andersdotter 8,65 ha.
Se bilaga 8 sid 62 och bilaga 9 sid 63.

Stora Rya 1:3. Litt B. (Hinngården)

Ägare vid Storskiftet 1813: Pehr Bengtsson.

Per Bengtsson	f. 1779.
H Stina Petersdtr	f. 1782.
S Peter	f. 1803.
S Bengt	f. 1805.
D Johanna	f. 1808.

D Ingrid	f. 1811.
D Anna	f. 1814.

Familjen flyttar till Mogård 1821.

Boende eller ägare(?) 1821-1822:

Bengt Bengtsson	f. 1791 i Gassljunga.
H Anna Brita	f. 1792.

Boende eller ägare (?) 1822-1830:

Anders Samuelsson	f. 1795. Se ovan, Stora Rya 1:2. Död 1830
H Christina Gabrielsdotter	f. 1798.
D Sara Christina	f. 1824.

Efter Anders Samuelssons död 1830 gifter Christina Gabrielsdotter om sig med Sven Magnus Andersson, som står som ägare till Stora Rya 1:3 från är 1831.

Ägare 1831-1864:

M 1 Anders Samuelsson	f. 1795. Död 1830.
M 2 Sven Magnus Andersson ¼ eg.	f. 1809 i Tofhult. Död 1875.
H Christina Gabrielsdtr	f. 1798. Senare i brödet hos sonen.
D Sara Christina Andersdtr	f. 1824. Ut 1850 till Möcklehult.
Hennes S August	f. 1845. Död 1845.
D Maja Christina Svensdtr	f. 1831. Ut 1860 till Håknaryd.
D Anna Catharina Svensdtr	f. 1833. Ut 1858 till Brohult.
S Johannes	f. 1837. Se nedan.
Inhyses Enk Maria Johansdtr	f. 1774. I brödet hos mågen ovan. Död 1847.
Dr Hans Hansson	f. 1814. In 1841.

Ägare 1864-1902:

Lagfartsbevis:

Dels ett den 11 maj 1864 för Johannes Svensson utfärdat fastebref å ¼ mantal kronoskatte posthemman Stora Rya i Långaryds socken som han köpt af sina föräldrar Sven Magnus Andersson och Kristina Gabrielsdotter, dels ett den 1 dec 1876 för Johanna Persdotter utfärdat lagfartsbevis å 1/8 mantal af samma hemman som hon köpt af Johannes Svensson:

¼ eg Johannes Svensson d.y.	f. 1837. Gift 1876. Död 1903.
H Johanna Petersdotter (Persdotter)	f. 1852. Bodde på undantag i gården. Död 1924.
D Clara Sendia Amanda	f. 1877. Hade fallandesot. Död 1906.
D Selma Carolina	f. 1881. Äkt. lysn. 1911. Till Charlottenlund 1911. Gift med August Carlsson.
D Alma Josefina	f. 1884. Gift 1914 med Algot Andersson. Till S.Hestra 1914
S Patrik Fingal Wilhelm	f. 1886. Jordbruksarb. Till Nyarp Västergård 1927. Gift med Severina 1928.
Dr Johan Alfred Thorsson Thorsén	f. 1866. In 1884. Ut 1892 till Björkelund.

Enligt utredning med hjälp av gamla handlingar har Bertil Larsson och Evy Filipsson kommit fram till följande:

Johannes Svensson och Johanna Petersdotter säljer Stora Rya 1:3, Hinngården den 6 nov 1902 till Johan Emanuelsson, Åhylte Kinnared. Priset var 40.000 kr, kontant betalt i Halmstads Enskilda Bank den 8 nov samma år, i allas närvaro. Säljaren får bo kvar i husen och bruka jorden till juni 1904. Enligt muntlig tradition berättas det att Emanuelsson, som handlade med

Johanna Petersdotter omkr. 1910.

Selma Johansson, 1910-tal

Alma Johansson med maken Algot Andersson

virke, köpte gården enbart för skogen som var storväxt och färdig för avverkning. Därav det för den tiden ovanligt höga priset. Själva gården var han inte intresserad av. Men redan efter knappt två månader kom ”Julastormen” 1902 och fällde så gott som hela skogsområdet. Lägenheten/torpet Janslund, i handlingarna kallat Sötadal, som överlåtits till Johannes Theodor Jonsson och hans hustru Anna den 29 nov 1896 av Johannes Svensson och Johanna Petersdotter, undantas från försäljningen till Karl Johan Emanuelsson, Åhylte.
Johannes Svensson avlider den 7 april 1903. Änkan Johanna Petersdotter, företrädare för dödsboet efter Johannes Svensson, köper tillbaka Stora Rya 1:3, Hinngården den 8 juni 1903 för ett pris av 5000 kr, med viss rätt för Johan Emanuelsson att avverka skog och ha två hästar i ladugården till den 14 mars 1904. Undantag från avverkningen görs för träden som finns på torpet Janslund/Sötadal och de träd som tillhör Britta Bengtsdotter Landin på Sjöholmen. Köparen svarar för plantering och alla kostnader för skogliga åtgärder. Patrik Fingal Wilhelm Johannesson köper Stora Rya 1:3 Hinngården den 26 okt 1914 för 4000 kr.

Ägare 1902-1903:
Johan Emanuelsson i Åhylte, Kinnared.

Ägare 1903-1914:
Johannes Svenssons dödsbo.

Ägare 1914-1928:
Patrik Fingal Wilhelm Johannesson f. 1886. Se ovan. Foto se sid 9.
Fingal och Severina Johansson (Johannesson) säljer del av Stora Rya 1:3, Hinngården till Gunnar Fritjof Josefsson, Väcklinge, Reftele den 19 juni 1928 till ett pris av 12.500 kr. Undantag från försäljningen görs för lägenheten Janslund/Sötadal och det skogsskifte som är upptaget på 1856 års karta under B. Området är senare reglerat genom ett tillägg efter lantmäteriförrättning den 4 maj 1929. Gräns drages norr Sörsjön, och området från Sörsjön till Nissan får behålla beteckningen Stora Rya 1:3, Hinngården, medan området från Sörsjön till Janslund/Sötadal får beteckningen Stora Rya 1:11.

Ägare 1928-1929:
Gunnar Fritjof Josefsson i Väcklinge, Reftele. Är ej bosatt på fastigheten.

Arrendator 1927-1929:

Lars Johan Salomonsson	f.1875 i S.Hestra. Gift 1915
H Selma Anette Davidsson	f. 1890 i Åsheda.
D Sara Anna Maria	f. 1915 i S.Hestra.
D Irma Viola	f. 1917 i S.Hestra.
S David Gunnar Anders	f. 1922 i S.Hestra.
S Rolf Johan Verner	f. 1924 i S.Hestra.

Familjen kom från Ås 1927 och flyttade till Villstad 1929.

Ägare 1929-1930:
Karl Johan Vilhelm Johansson f.1894. Se Stora Rya 1:4.
Han köper gården för sin bror Sven Johanssons räkning. Sven vistas i Amerika men sänder pengar till köpet och skriver att han tänker flytta hem. 1930 omkommer Sven i en arbetsplatsolycka i Amerika och Wilhelm Johansson säljer Stora Rya 1:3, Hinngården den 4 nov 1930 för ett pris av 11.500 kr till Karl Axel Malkolm Gustavsson Ekstrand, som flyttar till Rya tillsammans med Anna Hildur Elisabeth Svensson den 17 april 1931.

Ägare 1930-1972:
Karl Axel Malkolm Gustavsson Ekstrand f. 1896.Gift 1931. Var i Amerika 6 år.
H Anna Hildur Elisabeth Svensson f.1906 i Färgaryd. Från Färgaryd 1931.
D Elsie Ingeborg f. 1933. Boende i Halmstad.
D Evy Marianne f. 1937. Boende i Värnamo
1972 överläts fastigheten som gåva till döttrarna Elsie Maltin i Halmstad och Evy Filipsson i Värnamo.

Familjen Ekstrand i Stora Rya 1:3. Anna, Evy, Elsie och Axel omkr. 1950.

Anna och Axel Ekstrand samt Severina och Fingal Johansson. Fotot taget på Nyby i slutet på 1950-talet.

Stora Rya 1:3 på 1960-talet. Axel Ekstrand med hästen Malin.

Ägare från 1972:

Elsie Maltin	f. 1933. Boende i Halmstad.
Evy Filipsson	f. 1937. Boende i Värnamo.

Gården används som fritidshus av döttrarna.

Stora Rya 1:4 enligt Storskiftet 1812

Ägare till 1819:

Erik Pettersson	f. 1784.
H Gertrud Larsdotter	f. 1768.
Per Carl Sorendson	f. 1807.

Familjen flyttade till Mjälleryd 1819.

Trolig ägare 1819-1825:

Anders Andersson, 5/29 eg	f. 1791. Tummen.
H Maja Andersdtr	f. 1787.
D Anna	f. 1815.
D Christina	f. 1818.
D Marta	f. 1820. Död 1820.

D Johanna	f. 1821. Död 1821.
D Marta	f. 1821. Död 1821.
S Carl	f. 1823.
D Johanna	f. 1825.

Familjen kom från Boarp 1819 och flyttar till Björnaryd.

Trolig ägare 1825-1834:

Magnus Mjöstedt ?	f. 1761. Död 1834.
H Botilda Svensdtr	f. 1769. Undantag fattig och sjuklig. Död 1844.
D Elin	f. 1798. Från Enslöv Halland 1829. Gift se nedan.
D Stina Maria	f. 1800. Gift i Halland 1829.
S Johannes	f. 1805. Gift i Björnaryd.
Dr Magnus Svensson	f. 1804. Från Käringanäs 1830. Gift med dottern.
H Elin	f. 1798.
D Johanna Christina	f. 1832.

Magnus, Elin och Johanna flyttar till Käringanäs 1834.

Trolig ägare 1835-1837:

Anders Andersson	f. 1791. Tummen.
H Maja Andersdotter	f. 1787.
D Anna	f. 1815
D Christina	f. 1818.
S Carl	f. 1823.
D Johanna	f. 1825
D Inga Lisa	f. 1828.
S Isak	f. 1831. Tum-Isak. Se sid 48.

Familjen kom från Lilla Rya 1835 och flyttar till S Gasljunga 1837.

Ägare 1839-1845:

Andreas Andersson 1/8 eg	f. 1803. In från Gyåsen 1839. Ut 1845.
H Brita Gudmundsdtr	f. 1798.
S Anders	f. 1827.
D Maria	f. 1830.
D Anna Greta	f. 1833.
D Johanna	f. 1837.
D Brita Christina	f. 1840.

Köpebref. (Avskrift från originalhandling)
Jag Andreas Andersson gör härmed vetterligt det jag af fri vilja tillika med min kära hustru Brita Gudmundsdotter ja och samtycke upplåtit och försållt vårt egande ett åttondels mantal kronoskatte posthemmanet Stora Rya som äro beläget i Jönköpings Län Wästbo härad och Långaryd socken till Andreas Jonasson och dess hustru Johanna Johannesdotter på Äkran under Kjerringenäs och det för en öfverenskommen köpesumma stor Trehundrade Elfva riksdaler 5? 4? Banco hvilka denna dag till fullo betalt och härmed quitteras att tillträda den 14 nästkommande mars i det stånd det då befinnes med det förbehållet att Enkan Anna Christina Bengtsdotter får i sin livstid begagna ett litet undantag som hon nu förr har innehaft afhänder för denskull oss våre barn och arfvingar all äganderätt till ofvannämnde Ett åttondels mantal koronoskatt posthemmanet Stora Rya och tillegnar våre köpare Andreas Jonasson och dess hustru Johanna Johannesdotter dess barn och arfvingar all äganderät med allt hvad som till detta hemman förr lydt, nu lyder eller hädanefter lagligen tillvinnes kan i förbindande oss

till ? efter lag och äger köparen vid vederbörlig domstol anmäla sig till Lagfart och fasta härå – sålunda afslutadt i tillkallade vittnens närvaro som skedde i Stora Rya den 8 November 1845.
Andreas Andersson, Brita Gudmundsdotter i Stora Rya, Säljare
Andreas Jonasson, Johanna Johannesdotter, Köpare
Till vittne; Abraham Fredriksson i Boarp, Peter Andersson i Norra Slätteryd.

I husförhörslängden 1846 står Andreas Jonasson som ägare till 7/48 mtl.
Vid Laga Skifte 1856 står Andreas Jonasson som ägare till 1/6 mtl och har beteckningen Stora Rya 1:4, Litt D enligt karta. Denna del får senare beteckningen Stora Rya 1:4A.
Vid Laga Skifte 1856 står Nils Svensson som ägare till 1/24 mtl och har beteckningen Stora Rya 1:4, Litt E enligt karta. Denna del får senare beteckningen Stora Rya 1:4C.
På 1860-talet står Anders Larsson som ägare till 1/48 mtl. Denna del tas från Stora Rya 1:4, Litt D och fick senare beteckningen Stora Rya 1:4B.

Stora Rya 1:4A

På Stora Rya 1:4A:s marker finns Rya Skans och en brovägsten.
Namnskylt Brovägsten. Koord på Gula kartan: Long 1348698, Lat 6328570.
En väghållningssten eller brovägsten (dialektalt) är en sten som markerar gränsen mellan 2 väglotter som hade olika väghållare.

Väghållningssten med inskription: No 2174B, 1/6 RYA, RYDELL, 52 M.

Namnskylt: Rya Skans. Koord på Gula kartan: Long 1350733, Lat 6328446.

Rya Skans är en oval om 100 gånger 70 m, begränsad av en jordvall som är 1,5 till 5 m bred och 0,3 till 2,8 m hög. På den ovala vallens utsida är ett tiotal från vallen utskjutande jordförhöjningar, ca 4 m i diameter och 1 till 2,5 m höga med i mitten på varje förhöjning en grop 1,5 till 2 m i diameter och 0,5 till 1 m djup. I NV har vallen en öppning som är 3 m bred. I anläggningens västra och norra delar finns en inre vall om 30 m ,ca 2 m bred och 1,1 till 2,1 m hög. I anläggningen har enligt tradition påträffats delar av svärd samt armborstpilspetsar. Enligt ortsbefolkningen skall anläggningen ha utgjort en skans under 1400-talet.
Vägen Gamla Nissastigen går rakt igenom Skansen.

Ägare 1845-1882:

Andreas Jonasson 7/48 eg	f. 1815. Gift 1842. In 1846.
H Johanna Johannesdtr	f. 1818.
S Johan August	f. 1842. Död 1849.
D Charlotta	f. 1846. Till Halmstad 1864.
D Clara Sophia	f. 1849. Till Trönninge 1867.
S Johan Anders	f. 1851. Till Halmstad 1870. Hem igen 1875. Se nedan
S Carl Edvard	f. 1855. Till Stockholm, Katarina 1886
S Sven August	f. 1858. Till Stockholm 1894.
Pig Brita Benedictidtr	f. 1828. Från Kalf 1849. Ut 1853.
Dr Sven Johan Johannesson	f. 1826. In 1854. Ut 1855.
Dr Nils Anders Bengtsson	f. 1835. In 1854. Ut 1855.
Pig Anna Sara Johansdtr	f. 1829. In 1855. Ut 1856.
Dr Bengt Johan Magnusson	f. 1838. In 1856. Ut 1862.
Dr Joseph Johannesson	f. 1841. In 1865. Ut 1880.
Dr Johan Martin Schultz	f. 1845 i Stockholm. Från Göteborg 1869. Ut 1870.

Boende hos Andreas (mor och dotter), se Köpebref ovan:

Pig Pernilla Johannesdtr	f. 1812.
Anna Christina Bengtsdtr	f. 1779. Död 1852.

I brödet inflyttade från Danmark 1880, utflyttade till Danmark 1881:

Anders Peder Nilsson	f. 1857 i Egtved Danmark. Gifte 1879.
H Charlotta Andreasdtr	f. 1846 i Långaryd, dotter till ovanstående Andreas.
D Anna Sofia Wallgerda	f. 1880.
Inh Bengt Johan Andersson	f. 1849. In 1874. Afförd, varit borta i 10 år.

Andreas Jonasson och Johanna Johannesdotter flyttar ut 1882 i samband med att sonen Johan Anders övertar gården. De flyttar tillbaks 1890. Johanna död 1899.

Ägare 1882-1923:

Dr Johan Anders Andersson 7/48 eg	f. 1851. Gift 1884. Död 1923. Se ovan.
H Sara Christina Johannesdtr	f. 1855 i N Remma. Syster till Sander Rundkvist. Död 1932.
D Alma Josefina	f. 1887. Blind.
S Karl Johan Wilhelm	f. 1894. Tog över gården. Se nedan.
S Nils Gustaf Edvin	f. 1900. Död 1900.
S Sven August	f. 1901. Till Nyarp Skattegård som dräng. Hem 1920. Till Amerika 1923. Död i Amerika 1930.

Andersajohan nedtecknat efter berättelser från olika människor av Bertil Larsson.

Johan Andreasson var hans rätta namn även om alla i byn kallade honom Andersajohan efter hans far Andreas Jonasson. Johan var gift med Kristina som kom från Remma. Deras hus låg i vad vi kallar gamla gärdet, öster om norra Ryasjön strax ovanför Rydells i Rya.

Johan hade en syster som hette Charlotta, kallad Lotta, som bodde i en stuga vid Nissastigen strax norr om Rya Skans. Hos Lotta var ett tillhåll för olika människor, kringfarande, rackare och alla möjliga förtennare. Dessa människor ställde till mycket förtret för grannarna och någon gång var oväsendet så stort att en av Bergmanspojkarna fyrade på skarpt mot huset. Lotta flyttade senare till Snöstorp i Halland.

Johan var också bråkig, en gång blev han inblandad i ett slagsmål där den andre blev illa slagen av Johan. Blomberg i Rya berättade för Johan att han skulle komma att hämtas till förhör om slagsmålet. Johan rymde till Norge och höll sig undan i fem, sex år. Kristina fick arbeta som en hel karl ibland med barnen som sällskap. Alma var blind och Wilhelm bara några år gammal. Deras dåliga syn var ärftlig efter venerisk sjukdom som både Alma och Wilhelm fick lida av under sina liv. Johan kom hem från Norge för hans mor var död och han trodde att slagsmålet var preskriberat, men det fattades en del av tiden och Johan fick ta sitt straff.

År 1900 föddes Nils Gustav Edvin som dog två dagar gammal. Johans far Andreas dog i november samma år. Johan hade både son och far som dog på samma år och grannen Blomberg hjälpte honom så att straffet blev avskrivet. 1901 föddes Sven August. Han växte upp i Rya men 1923 reste han till Amerika ett halvår innan hans far Johan dog.

Wille brukade säga att han fick börja arbeta och ta del av bekymren när han var så stor att han kunde stå med egna ben. Nu stod Wille med bekymren,dåliga hus på gården, en mor som var gammal och behövde hjälp samt en syster som var blind. Drömmen om att flytta husen eller bygga nytt vid Nissastigen var stor. Ny ladugård byggdes som var färdig 1924. Årtalet målade John på Nyhem in längst upp på gavlarna. Huset byggdes 1926 och jag har fortfarande kvar inteckningen som Wille fick ta på gården för att kunna finansiera bygget. Hjälp fick hämtas utifrån genom tjänarinnor, först kom Anna Svea Rebecka Jansson från Årstad, sen kom Ingeborg Forsberg med dottern Greta. Ingeborg var frånskild och var hos Wille tills Alma Bernhardina från Ryaholm flyttade dit. Under åren hade Willes bror Sven omkommit i USA endast 29 år gammal, Willes mor gått bort 1932 och Willes syster Alma 1936 i en ålder av 48 år. Wille gifte sig den 1 augusti 1938 med Alma Bernhardina.

Inhyses 1: 1890-1900

Andreas Jonasson	f. 1815. Död 1900.
H Johanna Johannesdotter	f. 1818. Död 1899.

Inhyses 2: 1890-? boende i en stuga vid Nissastigen
Namnskylt: Lottas stuga. Koord på Gula kartan: Long 1350770, Lat 6328500.

Charlotta Andreasdotter-Nilsson	f. 1846. Gift 1879. Återvänder från Danmark utan maken 1890. I äktenskap förenad med Anders Peter Nilsson, född 1857 i Egtved, Danmark. Skriven på Församlingen. Charlotta var syster till gårdens ägare. Se ovan
D Anna Sofia Wallgerda	f. 1880. Återvänder från Danmark tillsammans med modern 1890. Till torp i Halland 1898.

Sven Johansson emigrerade till Amerika 1923. Han bodde och arbetade i Oregon. 1929 gav han brodern Vilhelm Johansson i uppdrag att köpa Hinngården till honom då han tänkte flytta hem. 1930 omkom Sven Johansson vid en arbetsplatsolycka, vilket medförde att Vilhelm

sålde Hinngården till Axel Ekstrand.
Följande brev sändes från Svenska Konsulatet i San Fransisco 1931 angående kvarlåtenskapen efter Sven August Johansson, död i Vernonis, Oregon:
Vicekonsuln i Portland har i ovan rubricerade ärende inrapporterat boutredningens avslutande. Härmed får jag vördsamt översända bestyrkta avskrifter av domstolshandlingar, av vilka framgår, att boet lämnat en kontant behållning av Dollars 518,52 samt tre reverser som upptagits till ett sammanlagt värde av av Dollars 1387,80. Behållningen skall i sin helhet tillfalla den avlidnes moder Sara Kristina Andersson i Rya Stora, Långaryds församling, Jönköpings län. Av vicekonsulns närslutna avräkning framgår, att efter avdrag av kostnad för bestyrkande av ovannämnda domstolshandlingar återfått kontant Dollars 517,42, som hit insänts tillika med de tre reverserna, dessa senare vederbörligen transporterade på arvingen. Beloppet Dollars 517,48 närslutes härmed i konsulatets Check No 1632, betalbar i "The national City Bank of New York". Härmed närslutes de tre reverserna jämte utdrag av inteckningsprotokoll och bevis om vicekonsulns förordnande såsom boutredningsman.

Ägare 1923-1960:

Karl Johan Vilhelm Johansson	f. 1894. Gift 1938. Död 1960.
H Alma Linnea Bernhardina Larsson	f. 1893. Kom som hushållerska 1938. Död 1981
Tjänarinnan Anna Svea Rebecka Janssonf.	1904. Kom från Årstad 1927. Till Klockaregården 1929.

Inhyses: 1930-?

Emilia Ingeborg Nilsson f Forsberg	f. 1901. Gift 1923 med läg. äg. Rikard Klasson i Lunnabäck. Från Ararp Yttre, Älvsborgs län 1930. Skild 1932.
D Greta Gunhild Alfrid Klasson	f. 1927 i Håcksvik.

Ville och Sven Johansson i Stora Rya 1:4A
Omkr. 1920.

Alma Johansson i Stora Rya 1:4A
tillsammans med Greta Klasson

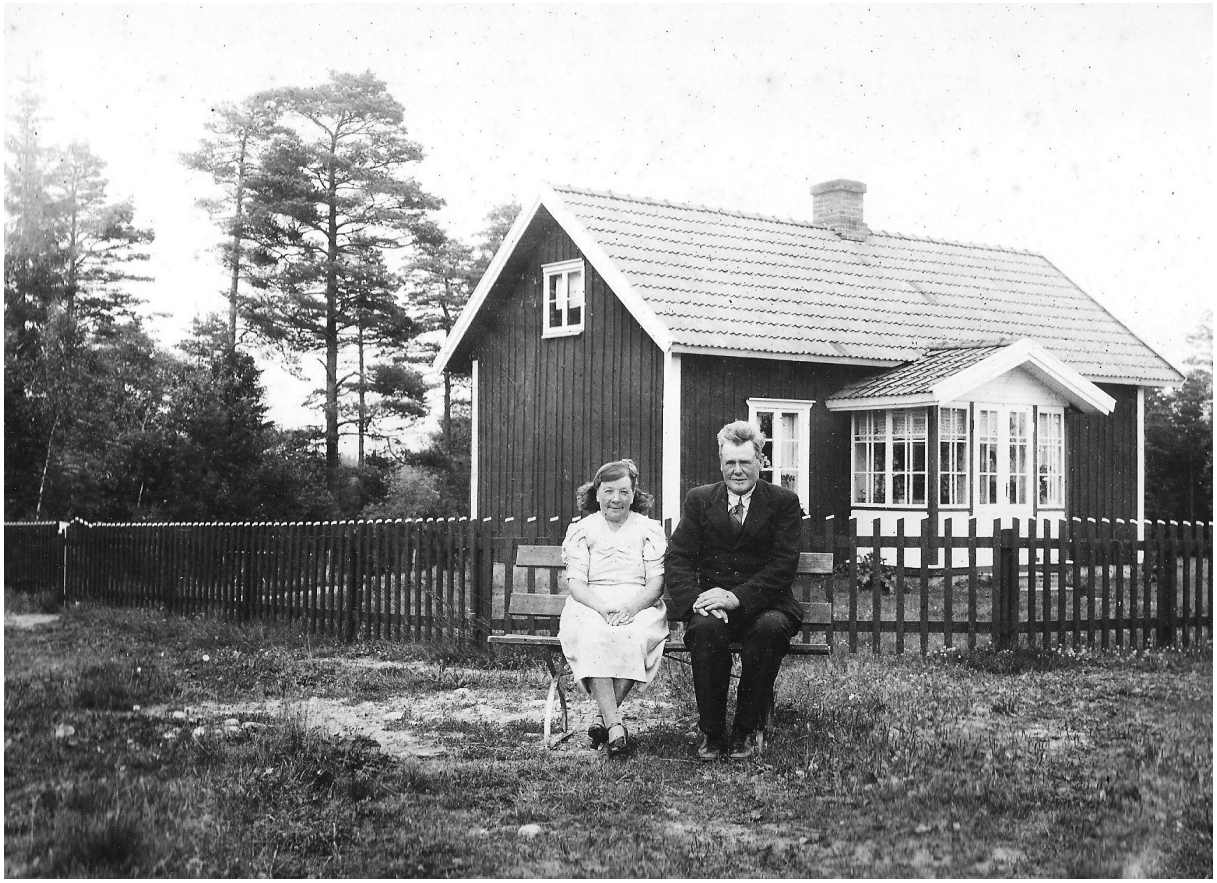
Alma och Vilhelm Johansson i Stora Rya 1:4A 1938.

Ägare 1960-1962:
Vilhelm Johanssons Stärbhus. (Alma Johansson)

Ägare från 1962:
Bertil Larsson i Ekenäs (Almas brorson)
Alma Johansson bodde kvar i huset till 1968 då hon på grund av sjukdom kom till Höstro och senare till sjukhemmet i Hyltebruk. Alma hade kvar sitt lösöre i huset till 1981 då det förrättades auktion.
1970 byttes beteckning till Stora Rya 1:13.

Stora Rya 1:4B

1/48 mtl
Ägare 1864-1867:

Anders Larsson	f. 1803 i Kalf. Död 1867.
H Beata Benedictidotter	f. 1817 i Långaryd. Död 1868.
S Anders Magnus	f. 1845. Se nedan.
D Brita Maria	f. 1846. Till Bolmsö 1870.
S Bengt Johan	f. 1849. Jernv. Skriven hos Anders Magnus.
S Bengt Aron	f. 1858. Skriven hos Anders Magnus. Till Amerika 1871.

Ägare 1867-1870:
Anders Magnus Andersson f. 1845. Till Amerika 1870.

Ägare 1870-1871:
Johannes Andersson på Lugnet.

Ägare 1871-1872:
Andreas Johannesson

Ägare 1872-?:
Gabriel och Bengt Enquist i Nyarp Westergård.
Inh 1872-1874:

Sven Blom fd soldat	f. 1819.
H Johanna Nilsdotter	f. 1826 i Villstad.
S Sven Magnus	f. 1858 i Hestra.
S Johan Theodor	f. 1860 i Hestra.
D Emma	f. 1862 i Hestra.
S Johannes	f. 1865 i Hestra.
D Amanda Gustava	f. 1867 i Refteled.

Ägare ?-1953:
Bernhard Enquist

Ägare 1953-1972:
Elisabet Enquist-Carlsson i Nyarp.
Fastigheten byter beteckning 1970 till Stora Rya 1:14.

Stora Rya 1:4C

1/24 mtl, 4,1 ha
Ägare före 1856-1883:

M Nils Svensson	f. 1797. Gifte 1825. Död 1882.
H Bengta Johannesdtr	f. 1806. Enk till Nyarp 1883.
D Carolina Nilsdtr	f. 1846. Ut 1876.

Ägare 1883- 1884:

M Lars Andersson	f. 1818 i Färgaryd. Gifte 1849.
H Johanna Andersdtr	f. 1821. Död 1885.
Inh Värnpliktig Johan Edvard Larsson	f. 1757. In 1885.
Leander Larsson	f. 1860. In 1885.
Salomon Larsson	f. 1863. In 1885. Till Amerika 1886.

Ägare 1884- 1885:

Sold nr 3 Saul Leander Palmqvist	f. 1860. Gift 1881.
H Sara Maria Johannesdtr	f. 1866.
D Costantia Wendela ?	f. 1883.

Familjen kom från Lilla Rya 1884 och flyttade tillbaks dit 1885.

Ägare 1885-1934:

Sold nr 101 Johan Salomon Blomberg	f. 1862 i Burseryd. Gift 1885.Till dottern Gunhild Andersson i Nyarp Skattegård 1940. Äger också avsöndrad lägenhet i Nyarp Västergård (Nyarp 2:19). Död 1952.
H Ida Larsdtr	f. 1855. Systerdotter till Gustav Fager. Död 1934.
S Primus Gustaf Adolf	f. 1885. Död 1889.
D Johanna Elisabet	f. 1887. Till Årstad 1902. Hem 1903. Till Snöstorp 1905. Gift 1911. Födde sonen Erik Folke Allan 1911 Fader Göran Johansson. Till Enslöv 1912.
D Annie Linnéa	f. 1889. Till Halmstad 1908. Hem 1909. Till Hillared 1910. Hem 1912. Gift 1913 med Karl Bäckman i N.Ekeryd.
S Erik Gustaf Adolf	f. 1893. Tvilling. Död 1900.
D Gunhild Matilda Naemi	f. 1893. Tvilling. Gift 1917 med Bernhard Andersson i Nyarp.
S Lars Johan Severin	f. 1895. Till Hemsele 1919. Se nedan
D Karin Wilhelmina	f. 1897. Död 1897.
Dr Abraham Petersson	f. 1866. Till Hestra 1893.
Enkl Lars Andersson	f. 1818 i Färgaryd. Död 1897.
Inh Johan Edvard Larsson	f. 1857. Ut 1894, vistas i Norge.
Inh Dr Leander Larsson	f. 1860. Ut 1895.

Hyresgäst 1909-1914:

Mårten Oskar Petersson Rydén	f. 1872 i Burseryd. Från Stockholm 1909. Till S.Hestra.

Johan Salomon Blomberg föddes 1862 i Lida i Burseryd. Han hade ett mycket gott läshuvud och berättade vid sin 85-årsdag att han bara behövde läsa ett stycke ur Katekesen 2 gånger, så satt det livet ut. Han var också mycket duktig i matematik. 1881 tog han stamanställning vid Kungl Jönköpings regemente. Där tjänade han i 25 år. Sedan tröttnade han på militärlivet eftersom han tyckte att disciplinen blev allt sämre. Han gifte sig 1885 med Ida Larsdotter och de fick 7 barn varav 3 döttrar och en son nådde vuxen ålder. 1886 inköptes Stora Rya 1:4C, som var på 1/24 mantal. Enligt hörsägen byggde Blomberg nytt boningshus i Rya 1899-1900. År 1900 blev han fjärdingsman, vilket han var i 10 år. Han tillhörde Långaryds kommunalnämnd i 34 år, där han var vice ordf. i 8 år och ordf. i 20 år. Han avgick därifrån 1932. Han blev invald i kommunalfullmäktige då det inrättades och satt kvar till 1934. Han har även tillhört kyrkofullmäktige, varit ordförande i hälsovårdsnämnden och tillhört fattigvårdsstyrelsen
i 34 år. De sista åren av sitt liv bodde han hos dottern Annie Bäckman i N. Ekeryd.

Familjen Blomberg i Stora Rya 1:4C år 1901.
Från vänster: Lars, Johanna, Johan, Gunhild, Ida och Annie.

Bröllop hos familjen Blomberg i Stora Rya 1913.
Annie Blomberg gifter sig med Karl Bäckman från Norra Ekeryd.

Hos familjen Blomberg i Stora Rya 1915
Stående från vänster: Karl och Annie Bäckman, Lars Blomberg, Gunhild, Johannas make, Johanna med Elin på armen, ? , Sittande: Johan, Erik?, Ida.

Hos familjen Blomberg i Stora Rya 1932.
Från vänster: Distriktssköterskan Hildur Branting, Ida och Johan.

Ägare 1934-1940:

Lars Johan Severin Blomberg	f. 1895. Gift 1928. Stenarbetare. Från Jokkmokk 1934. Se ovan.
H Ingrid Frideborg f Eriksson	f. 1901 i Lycksele.
S Rolf Henry Blomberg	f. 1928 i Umeå.

Familjen flyttade till Sköldinge i Södermanland 1937. Lars arbetade som förman vid järnvägsbygget mellan Järna och Katrineholm. Här avled Lars hastigt av hjärtslag 1940. Hustrun och sonen återvände då till Långaryd, där de bodde på Västerliden, tillhörande Klockaregården. Rolf arbetade i Villstad 1946-1947. Flyttade hem till Stora Rya när arrendetiden gick ut 1943.

Arrendator 1938-1943:

Johannes Henrik Stark	f. 1885 i Kärda. Gift 1919. Från Vegaholm 1938.
H Anna Justina f. Svensson	f. 1885 i Kärda.
S Sven Gunnar Sigfrid	f. 1920 i Kärda.
D Berta Annie Linnea	f. 1922. Hembiträde. Till Långaryds Prästgård 1942.
S Karl Gustav Bertil	f. 1924.

Familjen flyttade till N.Strömhult 1943.

Ägare 1940-1960:
L J S Blombergs Stärbhus.

Ingrid Blomberg	f. 1901.i Lycksele.
Rolf Blomberg	f. 1928 i Umeå. Till Västerås 1950. Till Helsingborg 1958.

Ägare 1960-1978:

Ingrid Blomberg	f. 1901 i Lycksele. Till Färgaryd 1967.

Ingrid Blomberg 1975

1970 byter fastigheten beteckning till Stora Rya 1:15
1972 sker en sammanslagning av Stora Rya 1:15 och Nyarp 2:19 till Rya 1:17

Stora Rya 1:5

Ägare vid Storskiftet 1813: Johannes Larsson.
1828 står som 1/8 eg.

Eg Johannes Larsson	f. 1776. Död 1837.
H Anna Christina Bengtsdotter	f. 1779. Sjuklig, fattig
S	f. 1811. Död 1811.
D Pernilla	f. 1812.
S Elias	f. 1815. Död 1821.
D Britta Lisa	f. 1819. Ut 1835.

Ägare 1838-1843:

Benedictus Bengtsson, 5/24 eg	f. 1795 i Färgaryd. Från Hestra 1838.
H Brita Johansdtr	f. 1808 i Åhs. In 1840. Död 1858.
Mannens 1:a gifte:	
S Johannes	f. 1818 i Långaryd. Se nedan.
S Magnus	f. 1823 i Långaryd. Till Mårdaklef 1841.
S Anders	f. 1826 i Långaryd. Ut 1843.
D Brita	f. 1828 i Långaryd. Ut 1846.
D Marta Cathrina	f. 1832 i Långaryd. Till Mjöbäck 1848. Till Göteborg 1853.
S Bengt Johan	f. 1834 i Hestra. Död 1849.
Makarnas barn:	
S Anders	f. 1841 i Långaryd. Död 1842.
D Johanna	f. 1845 i Långaryd.

D Anna Christina f. 1854 i Långaryd.
Benedictus'familj flyttar till Nybygget Smedhagen 1843 i samband med att sonen övertar gården.

Ägare 1843-1846:

Johannes Benedictusson 5/24 eg	f. 1818. Se ovan. Ut 1846.
H Katrina Johansdtr	f. 1818. In 1843. Ut 1846.
D Johanna	f. 1844. Död 1844.
S Carl Johan	f. 1845. Död 1845.
Dr Magnus Benedictusson	f. 1823. Från Mårdaklef 1843. Ut 1845.

Ägare 1845-1851:

Nils Svensson 5/24 eg	f. 1797.
H Bengta Johansdtr	f. 1806.
D Johanna Christina	f. 1830. Till Reftele 1852.
S Carl	f. 1831. Till Halmstad 1854.
D Anna Brita	f. 1833. Ut 1848.
D Hanna	f. 1835. Till Jönköping 1852.
S Sven	f. 1838. Död 1851.
S Johannes	f. 1841. Till Falkenberg 1858. Tillbaks 1860. Till Varberg 1861.
D Albertina	f. 1842. Död 1850.
D Carolina	f. 1846. Ut 1866.
Pig Sara Maria Nilsdtr	f. 1826. In 1846. Ut 1847. In 1857. Ut 1858.
Dr Jakob Johannesson	f. 1820. In 1845. Ut 1846.
Pig Marta Katrina Benedictidtr	f. 1832. Från Kalf 1849. Ut 1851.

Säljer troligen 4/24 mtl till Lindström och behåller 1/24 mtl, som betecknas med E på karta Laga Skifte 1856

Ägare 1851-1854:

Carl Lindström 1/6 eg	f. 1822.
H Johanna Petersdtr	f. 1822.
D Christina	f. 1846.
D Johanna	f. 1849.
D Pernilla Katrina	f. 1852. Död 1852.
Dr Johan Magnus Bengtsson	f. 1832. In 1851. Ut 1854.
Pig Marta Katrina Benedictidtr	f. 1832. In 1851. Ut 1853.
Dr Johan Fredrik Rickardo	f. 1833. In 1852. Ut 1853.

Troligen övertar Johannes Svensson i Stora Rya 1:6 gården 1854. Vid Laga Skifte 1856 står Johannes Svensson som ägare till Litt C. Fastebrev tas ut 1857
På 1860-talet övertar sonen Carl Anders Johanneson 1/8 mtl. På 1870-tal avlider Carl Anders och gården återgår till Johannes Svensson.
1875 säljer Johannes Svensson gården Stora Rya 1:5 till sin son Sven Johan Johannesson Rydell och hans blivande hustru Anna Sara Torson

Köpebref (Avskrift från Lagfartsprotokoll)
Jag Johannes Svensson med min kära hustrus medgifvande upplåter och försäljer härmedelst utaf vår egande fastighet Ett åttondedels mantal kronoskatte Stora Rya beläget i Jönköpings län Westbo Härad och Långaryds socken till vår kära son Sven Johan Johannesson-Rydell och

hans blifvande hustru Anna Sara Thorsdotter för en överneskommen köpesumma Ett tusende /1000/ kronor, hvilket är genom särskildt förbindelse till fullo betaldt och härmed qvitteradt varder. Alltså afhänder vi oss och våra arfvingar ofvanförsålda fastighet och den fast tillegne förbemälte Köpare att genast tillträda i befintligt stånd, med hälften i man och ladugårdshusen samt likaledes hälften i allt öfrigt med in- och utkomster rörande vår nu egande och äfven ofvanförsålda fastighet hvad dertill förr lydt, nu lyder och framdeles lagligen tillvinnas kan, dock med särskildt föreskrift om lifstidsunderhåll till Säljarne, hvilket utgöres hälften af ovanstående försålde 1/8 dels mantal som är i norra ändan belägen af gårdens egor. Alltså eger Köparne utan någons intrång af våra öfrige arfvingar härå behörig lagfart och fasta söka, utan wårt vidare hörande, och förbindande wi Säljare oss till ? efter lag.
Stora Rya den 21 Januari 1875
Johannes Svensson, Ingrid Johansdotter Säljare
Sven Johan Johannesson Rydell, Anna Sara Thorsdotter Köpare
På en gång närvarande wittnen: Lars Mag Jonasson, Claes Larsson i Björnaryd.

1885 säljer Johannes Svensson även Stora Rya 1:6 till Sven Johan Johannesson-Rydell. Efter Johannes Svenssons död på 1890-talet säljs första köpet till Bergman. Vid ägodeln 1899 ges den beteckningen Stora Rya 1:5.
Kartor: Se bilaga 4 sid 58 och bilaga 5 sid 59.

Ägare 1897-1938:

Nils Johan Johannesson Bergman 1/8 eg	f. 1862. Gift 1893 i Amerika av Augustinerordens pastor. Från N Amerika 1897. Värnplikt 1919. Död 1931.
H Ida Maria Danielsdtr	f. 1871. Gift 1893. Död 1950.
S Carl Johan	f. 1894 i Wileox, Ek County, PA N.Amerika.
S Gustaf Hjalmar	f. 1897. Död 1925.
S Oskar Sigfrid	f. 1900. Död 1934 i MC-olycka.
S Nils Albin	f. 1903. Arrendator. Sedan ny ägare. Se nedan.
D Helga Maria	f. 1906. Död 1906.
D Helga Elisabet	f. 1908. Hushållerska hos Efraim Bengtsson Svärd.
S John Valdemar	f. 1911. Till Villstad 1944.
D Anna Otilia	f. 1915. Till Villstad 1934. Hem 1935. Gift Hansson 1936. Flyttade med sonen Rolf Sven Hansson f. 1936 till Knäred 1936.

Inhyses, sonen Karl Johan Bergman	f. 1894 i Wileox, Ek County, PA USA. Gift 1926.
H Ellen Elisabet Andersson	f. 1893 i Långaryd. Död 1962.
S Stig	f. 1926 i Långaryd. Död 2010.

Familjen flyttade till Lövdala, Nyarp Wästergård 1927.

Inhyses, änklingen	
Daniel Johannesson	f. 1834 i Villstad. F.d. arrendator. Kom från S.T. Korsspång i St. Håknaryd 1905. Död 1922.
S Bror Vilhelm Danielsson	f. 1886 i Långaryd. Snickare. Till N.Amerika 1905.
Inhyses, änkan	
Brita-Lisa Svensdotter Wirsell	f. 1834 i Långaryd. Torparänka. Kom från Nytorpet under Träppja 1900. Död 1922.

Bröderna Oskar och John Bergman övertog cykelverkstaden på Nyby på 1920-talet efter Karl Lilja. Den såldes 1934 till Henrik Lindbäck.

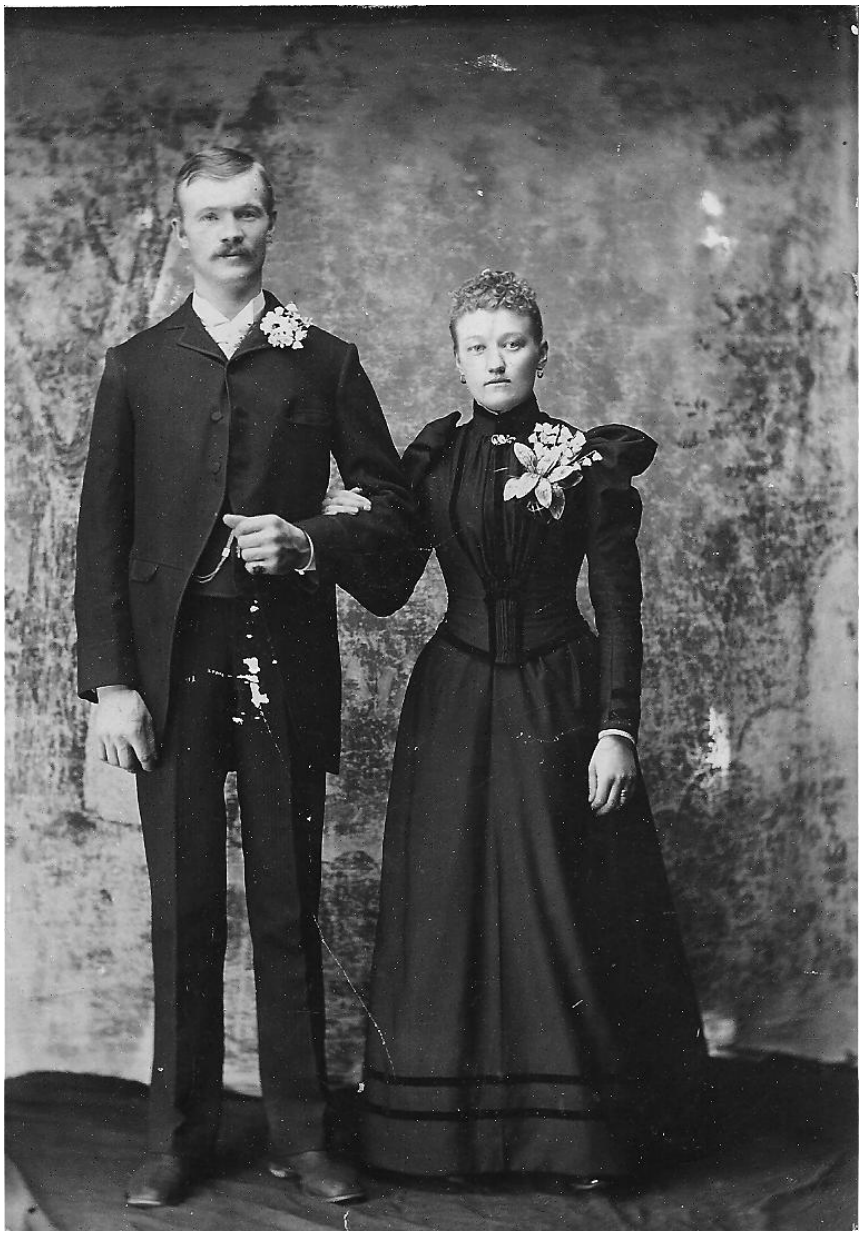
Bröllopsfoto av Nils-Johan Bergman och Ida Danielsdotter i Amerika 1893

Nils-Johan Johannesson-Bergman kom från Träpja där han arbetade vid en såg. Ida Danielsdotter kom från Norra Ekeryd och arbetade som hembiträde i Sporda. De reste till Amerika den 9 maj 1891 och gifte sig där den 21 okt 1893. De vigdes av en pastor från Augustinerorden. Deras äldsta son Karl föddes i Amerika 1894. Efter fyra års vistelse i Amerika återvände de till Sverige och köpte gården Stora Rya 1:5, där barnen Gustav, Oskar, Albin, Helga, John och Anna föddes. Nils-Johan byggde bl.a. en stickehyvel som drevs med vatten från Ryasjön. Bergman och hans söner byggde också en verkstad där grunden till flera finurliga uppfinningar lades, t.ex. julgransfoten, lieringen och mycket mer. Albin blev hovslagare. John blev rörläggare. Karl startade en egen verkstad i Nyarp. Motgångar fanns också. Osämja mellan Ida Bergman och Blomberg i Rya ledde till att Blomberg lade igen diket med vattnet till vattenhjulet. Stickehyveln flyttades då till Karl Bergmans verkstad, där den kunde drivas med elkraft. Gustav dog i unga år endast 28 år gammal. Oskar omkom vid en mc-olycka Midsommarhelgen 1934. Albin föll ned och dog när han löste biljett till stockcartävlingen i Gislaved den 1 maj 1955. En känd person höll tal vid Idas grav på Långaryds kyrkogård och sa då:”Ida, du har varit en stridbar kvinna med ett slitsamt liv.”

Familjen Bergman i Stora Rya 1:5.
John, Nils-Johan, Oskar, Karl och Ida uppvaktar Albin (sittande) efter hemkomsten från hovslagarutbildning vid Alnarps Lantbruksskola utanför Malmö. 1920-talet.

Albin Bergman på 1920-talet med en Colibrimotorcykel. MC:n tillverkades av AB Colibrimotorer på Liljeholmen i Stockholm. En Huskvarnacykel byggdes om och försäljningen skedde genom Gefle Separator. MC:n kallades även ”Kaffebrännare”.

Ägare 1938-1955:

Nils Albin Bergman	f. 1903 i Långaryd. Smed och hemmansäg. Gift 1938. Död 1955.
H Helga Astrid Naémi Handberg	f. 1902. Kom från Yttersjöholm 1938. Död 1983.

S Nils-Erik Leander	f. 1939.
S Jan-Olof Ingemar	f. 1943.
Inhyses Artur Handberg	f. 1900. In 1958. Död 1964.
Inhyses Ida Bergman	f. 1871. Gift 1893. Änka 1931. Död 1950.

Bergmans hus, Stora Rya 1:5 efter renovering.

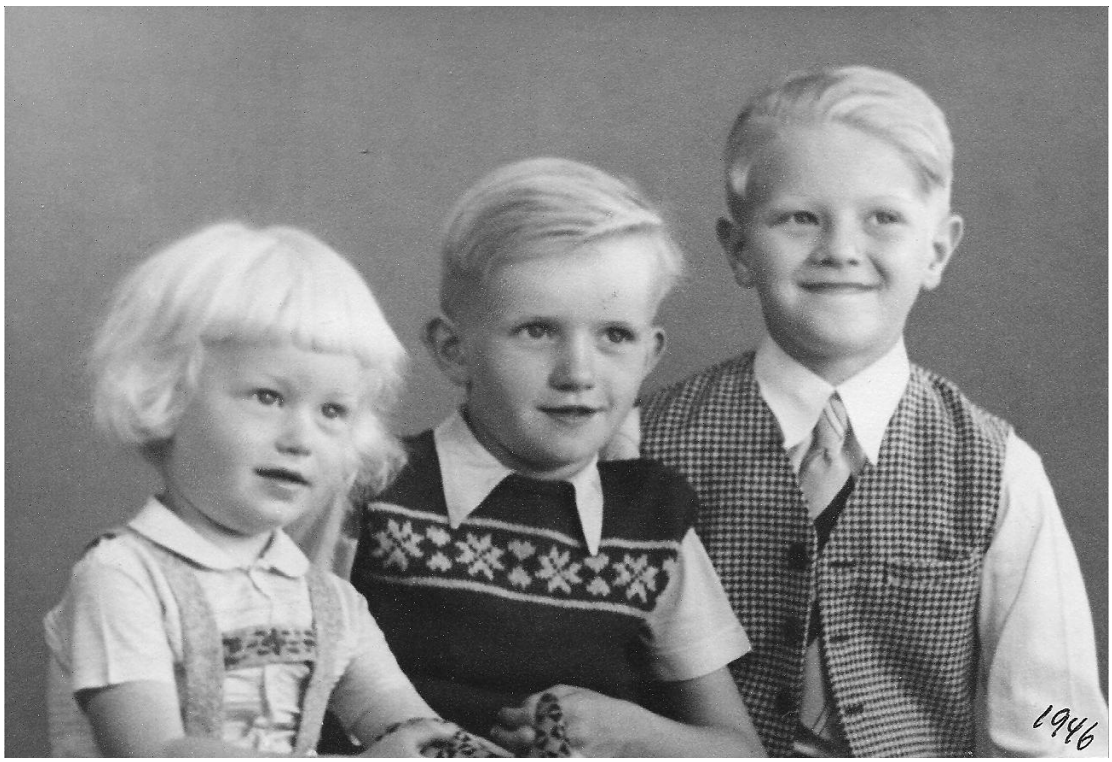

Jan-Olof Bergman, Nils-Erik Bergman och kusinen Rolf Hansson (Annas son) år 1946.

Ägare 1955- 1983:
Albin Bergmans Stärbhus.

Nils-Erik Leander Bergman	f. 1939. Metallarb. Gift 1979.
H Karla Gun Britt f. Petersson	f. 1958. In 1979.

Ägare 1983-2006:

Nils-Erik Bergman	f. 1939. Skild 1986. Död 2006.
H Karla Gun Britt f. Petersson	f. 1958. TillFärgaryd 1986.

Ägare från 2006:

Jan-Olof Bergman	f. 1943.

Stora Rya 1:6

Ägare vid Storskiftet 1813: Sven Jacobsson?

Måg Sven Jacobsson?	f. 1777. Död före 1828.
H Ingerd Carlsdotter	f. 1786.
S Johannes	f. 1810.
Und. Stuga Johanna Bengtsdotter	f. 1757. Inh. Sonhustru. Ofärdig i foten.Död 1829.

Ägare 1828 1/8 mtl:

Eg Enk Ingegerd Carlsdtr	f. 1786. I brödet senare hos sonen. Död 1862.
S Johannes	f. 1810.

1831 köper Johannes Svensson 1/16 mantal på auktion efter Bengta Carlsdotter, som var syster till Ingegerd Carlsdotter.

Ägare 1840-tal – 1884:
Ägare av ¼ mtl vid Laga skifte 1856: Johannes Svensson. Betecknas med Litt C på kartan. Inget Rnr-nummer.
Enligt församlingsboken: 1/16 eg sen ¼ eg vilket tyder på att han ägt även 1:5.

Johannes Svensson	f. 1810. Gift 1840?. Sen undantag. Död 1893.
H Ingrid Johannesdtr	f. 1812. Piga. Från Nyarp Västergård 1840.
.	Sen undantag. Död 1896
S Sven Johan	f. 1841. Se nedan
D Johanna Christina	f. 1844. Död 1850.
D Anna Lisa	f. 1849. Död 1850.
S Carl Anders	f. 1851. Dräng hos brodern. Till Kalmar län 1879. Död 1884.
Pig Anna Stina Andreasdtr	f. 1841. In 1861. Ut 1864.
Pig Anna Cathrina Hansdtr	f 1846 ut 1865 In 1868 ut 1869

1866 äger Johannes Svensson 1/8 mtl, vilket tyder på att gården då delats.

Köpebref 1884. (Avskrift från Lagfartsprotokoll)
Jag Johannes Svensson upplåter och försäljer härmed med min hustru Ingrid Johansdotter samtycke vår egda hemmansdel ett åttondels mantal kronoskatte Stora Rya till vår son Sven Johan Johannesson och hans hustru Anna Sara Torsdotter för en oss emellan överenskommen och genom särskild förbindelse betald och härigenom quitterad köpesumma stor ett tusen fem hundra /1500/ kronor jemte villkor om lifstidsförsörjning och med tillträdesrätt den 14 Mars 1885; alltså afhända vi oss alt egande och nyttjanderätt till berörde hemmansdel emot

förestående villkor och densamma fast tillegne köparne med allt hvad dertill hörer och framdeles tillvinnas kan, utan undantag, att för sig och arfvingar såsom all annan välfången(?) egendom ega och behålla och tillåta köparne efter egen bekostnad utan vårt widare hörande söka och erhålla lagfart, hvartill åtkomst lemnas.
Stora Rya den 24 Mars 1884
Johannes Svensson, m.h.v.p.,, Ingrid Johansdotter, m.h.v.p., säljare.
Sven Johan Johansson, Anna Sara Torsdotter, köpare.
Bevittnas af Nils Persson i Linnås, Gabriel Enquist i Nyarp

1897 köper Bergman 1/8 mtl. Hemmansklyvning sker 1899 varvid Rydell tilldelas 1:6 och Bergman 1:5
Kartor: Se bilaga 4 sid 58 och bilaga 5 sid 59.

Ägare 1884-1922:

Sven Johan Johannesson Rydell 1/8 eg	f. 1841. Gift 1875. Till Nyarp Skattegård 1922.
H Anna Sara Thorsdtr	f. 1853. In 1875. Död 1896.
D Allvida Josephina	f. 1875. Död 1881.
S John Ludvig	f. 1877. Frikallad. Till Karolina förs. 1901.
D Selma Christina	f. 1879 1880. Födelseår rättat efter dopboken. Till Gunnarp 1895. Tillb 1896. Till Malmö 1900.
D Amalia Josefina	f. 1882. Död 188?
D Clara Rebecka	f. 1884. Till Skara 1907. Hem 1910. Till Värnamo 1910. Hem 1914. Flyttat med fadern till Nyarp Skattegård 1922.
S Adolf Robert	f. 1886. Stenarbetare. Arb.bet 1905 till Vestra Centralbanan, 1906 till S.Hestra, 1915 till Lidingö. Till Stensele, Västerbotten 1919.
S Oskar Wilhelm	f. 1888. Till Trosa 1911.
S Otto	f. 1890. Död 189?
D Nina Severina	f. 1891. Till Nyarp Skattegård 1919. Tjänarinna.
S Karl Tiard Edvin	f. 1894. Till Stensele, Västerbotten 1919.
S Sven Johan Elof	f. 1896. Död 1896.

Sven Johan Rydell arbetade ofta långt hemifrån som rallare och stenarbetare. 1894 blev han illa skadad i benet under arbete vid Umeå-Vännäs-banan. Det var en annan smålandsrallare som råkade hantera en borrslägga lite vårdslöst. Han tvingades då återvända hem. Han hade då inte varit hemma på 3 år. Hustrun dog tidigt, 1896, endast 43 år gammal och efterlämnade 8 barn i åldrarna 2 till 16 år. Dottern Selma fick träda i moderns ställe och sköta hem och småsyskon. Sven Johan fortsatte att arbeta som rallare. Vid tiden för ägodelningen 1899 arbetade han med utbyggnaden av Malmö Stads Hamn. Vid något av sammanträdena med lantmätaren hade Johan Blomberg fullmakt att företräda Rydell. Han fortsatte sedan som rallare, vilket arbetsbetygen vittnar om. Arb.bet 1902 till Borås-Alfersta jernväg, 1904 till Falköping (Vestra centraljärnv.), 1905-1906 arbetade han tillsammans med sonen Adolf Robert Rydell på Vestra centralbanan. 1922 sålde Rydell gården till Hjalmar Svensson och flyttade tillsammans med dottern Clara till Nyarp Västergård.

Sonen, stenhuggaren Adolf Robert Rydell med familj flyttade hem från Stensele 1920:

Adolf Robert Rydell	f.1886.
H Alida Charlotta Lindberg	f. 1900 i Stensele.
D Dagny Sara Linnea	f. 1921 i Långaryd.

Familjen flyttade till Laholm 1921, och därefter till flera olika platser i Norrland. Bl.a. bodde de 4 år i Lycksele då Adolf arbetade vid den stora järnvägbron över Umeälven. 1940 bodde Adolf Rydell med familj i Sköldinge, där han arbetade vid järnvägsbygget mellan Järna och Katrineholm. Hans förman var Lars Blomberg från Stora Rya 1:4C. Lars avled efter ett hjärtslag under kafferasten den 27 feb 1940. Enligt Adolf Rydell var Lars Blomberg en glad, snäll och humoristisk man. Dödsfallet vållade djup förstämning på arbetsplatsen.

Nina och Klara Rydell, 1910-tal.

Ägare 1922-1992:

Axel Hjalmar Svensson	f. 1885 i Långaryd. Gift 1922. Från USA 1922?. Död 1972.
H Emma Matilda Larsson	f. 1895 i Långaryd. Kom från Lilla Rya.
S Sven Arne Svensson	f. 1923. Svetsare. Till Burseryd 1942. Hem 1945. Till Reftele 1946. Död 2009.
S Göte Herbert	f. 1924. Mossarbetare. Till Burseryd 1943. Hem 1946. Till Villstad 1947.
S Lie Håkan	f. 1926. Trädgårdsarb. Till Burseryd 1945. Senare till Göteborg.
S Lars Josef Henry (Lill-Henry)	f. 1929. Till Bararyd 1947. Senare till Kristinehamn.

Familjen Svensson i Rya 1:6 år 1928 framför gamla huset..
Från vänster: Arne, Lie, Hjalmar, Göte och Emma.

Familjen Svensson i Stora Rya 1:6 år 1940 framför nya huset.
Stående från vänster: Lie, Emma, Hjalmar, Henry.
Sittande från vänster: Arne, Göte.

Familjen Svensson i Stora Rya 1:6 på 1960-talet.
Från vänster Hjalmar, Emma, Göte och Henry.

Ägare 1992-
Göran Johansson i Nyarp

Boende 2010
Lars-Erik och Britta Karlsson.

Stora Rya 1:7. Torpet Sötadal (Janslund)

Under 1800-talet tillhörde torpet Sötadal fastigheten Stora Rya 1:3.

Brukare i början på 1800-talet på Nybygget Sötadal.

Bengt Andersson	f. 1761. Död 1814.
H Anna Nilsdtr	f. 1773. Inhyses som enka. Död 1840.
D AnnaStina	f. 1797. Gift i Strömhult 1827.
D Pernilla	f. 1804. Till Willstad 1828, återkommer.
D Nilla	f. 1807. Död 1814.
S Peter	f. 1811. Till Tofhult. Till Skärshult 1830.
D Johanna	f. 1818. Sjuklig, kan varken gå eller tala. Död 1836.

Brukare omkr 1830-omkr 1850:

Bruk Erik Jönsson	f. 1805. Till Refteled 1853.
H Pernilla Bengtsdtr	f. 1804. Död 1851.
S Johannes	f. 1832. Död 1833.
S Bengt Johan	f. 1834. Till Räfinge 1850.
D Anna Lisa	f. 1836. Till Slättåkra.
S Johannes	f. 1840. Död 1841.
D Anna	f. 1840. Ut 1853.
S Jakob	f. 1846. Ut 1853.

Omkring 1850- 1869:
1850 brukas Torpet Sötadal av korporal Strömsten. 1859 flyttar han in här.

Fd Korporal Mauritz Strömsten	f. 1797 i Willstad. Död 1869.
H Eva Christina Flodén	f. 1788 i Jälluntofta. Svagsint. Död 1866.
D Gustafa Helena	f. 1827.
S Gustaf Magnus	f. 1829. Vistas i Skåne.
D Lisa Christina	f. 1833. In 1864. Död 1868.

Brukare 1869-1898:

Dr Sven Johannesson	f. 1840. Från T Nordlyckan Nyarp 1869. Död 1898.
Pig Anna Catharina Johannesdtr	f. 1829 i Jälluntofta. Död 1896.

Ägare 1898-1907:
Enligt församlingsboken: En afsöndrad lägenhet Sötadal. Inflyttade 1898.

Johannes Theodor Jonson	f. 1862. Postbiträde. Gift 1894. Död 1905
H Anna f. Törnqvist	f. 1865 i Kalf. Småskollärarinna.
D Agnes Ragnhild Maria	f. 1896.
D Tekla Johanna Kristina	f. 1898.
D Gerda Fredrika Sofia	f. 1900.
D Anna Svea Rebecka	f. 1904.

Familjen flyttade till avsöndrade lägenheten Fridhem under Nyarp Skattegård 1907

Köpeafhandling (Avskrift från lantmäteriverket)
Undertecknade egare till ett fjerdedels mantal kronoskatte Stora Rya i Långaryds socken försäljer härmed till Johannes Teodor Jonsson och hans hustru Anna Jonsson född Törnkvist såsom afsöndrad lägenhet torplägenheten Sötadal belägen Vester om Häradsvägen som går från Landeryd mot Långaryd och har enligt den vid laga skifte å Stora Rya som av Vestbo härads Egodelningsrätt fastställt den 5 Mars 1857 upprättade delningsbeskrivning innehållande följande egofigurer No 70, från och med 72 till och med 80 innehållande en arealvidd med 41 refvar 55 stänger för en genom förbindelse betald och härmed qvitterad köpesumma stor Femhundra /500/ kronor jemte en årlig afgäld till hufvudgården med En krona som betalas den 2 Januari med början samma dag 1899 och ega köparen eller deras rättsinnehfvare dels att använda stamhemmanets andel av egofiguren 93 till strödje och Brantorf och dels att å stamhemmanets skog erhålla bete till de kreatur som å lägenheten kunna vinterfödas alltså avhände vi oss all eganderätt till berörde egendom och den fast tillegner köparen till jord och skog samt hälften af de till torplägenheten hörande åbyggnader och ega de härpå på egen bekostnad söka och erhålla lagfart hvartill åtkomst lemnas vid anfordran och skall lägenheten tillträdas den 14 Mars 1898.
Stora Rya den 29 November 1896.
Johannes Svensson, Johanna Persdotter m h o p säljare.

J Th. Jonsson, Anna Jonsson köpare.
Bevittnas av Nils Persson Linnås, Peter Andersson Rya.
Rya Stora 1:7, 1899 den 6 juni.
S.D. Genom Nämndemannen Nils Persson i Linnås anhölls om lagfart för Johannes Teodor Jonsson och hh Anna Jonsson å den från ¼ mantal kronoskatte Rya Stora No 1 i Långaryds socken afsöndrade lägenheten Sötadal på grund av en så lydande Köpeafhandling (se ovan) Och bevljas alltså lagfart å ifrågavarande köp, derom lagfartsbevis skulle utfärdas.
Akt nr 13-LÅN-AVS183.

Ägare 1907-1927:

Karl Jesper Hilding	f. 1860 i Reftele. Skomakare och soldat nr 2. Gift 1890. Fam kom från torpet Karlstorp under Norra Fagerhult 1907. Död 1925.
H Emma Elisabet	f. 1864 i Långaryd. Död 1910.
D Ebba Elisabet Margareta	f. 1890 i Långaryd. Död 1905.
S Karl Anton Paul	f. 1891 i Göteborg. Till Färgaryd 1918.
S Sven Jonas Helmer	f. 1893 i Göteborg. Till Färgaryd 1915. Skomak.
D Rut Ingrid Klara Katarina	f. 1895 i Långaryd. Till S.Hestra 1916.
S Erik Harald William	f. 1897 i Långaryd. Till Göteborg 1923.
D Kjerstin Elin Lovisa	f. 1899 i Långaryd. Till Färgaryd 1916. Hem 1919. Till N.Amerika 1920
D Hildur Anna Elisabet	f. 1900 i Långaryd. Till S.Hestra 1917. Hem från Karlslund under Linnås 1920. Till Göteborg 1925.
S Otto Knut Agaton Sixtus	f. 1902 i Långaryd. Till Munkfors 1929?.
S Arvid Yngve Julius	f. 1903 i Långaryd. Till Solberga 1922.
D Ebba Alice Signe Margareta	f. 1906 i Långaryd. Död 1912.

Torpet Sötadal på 1920-talet.

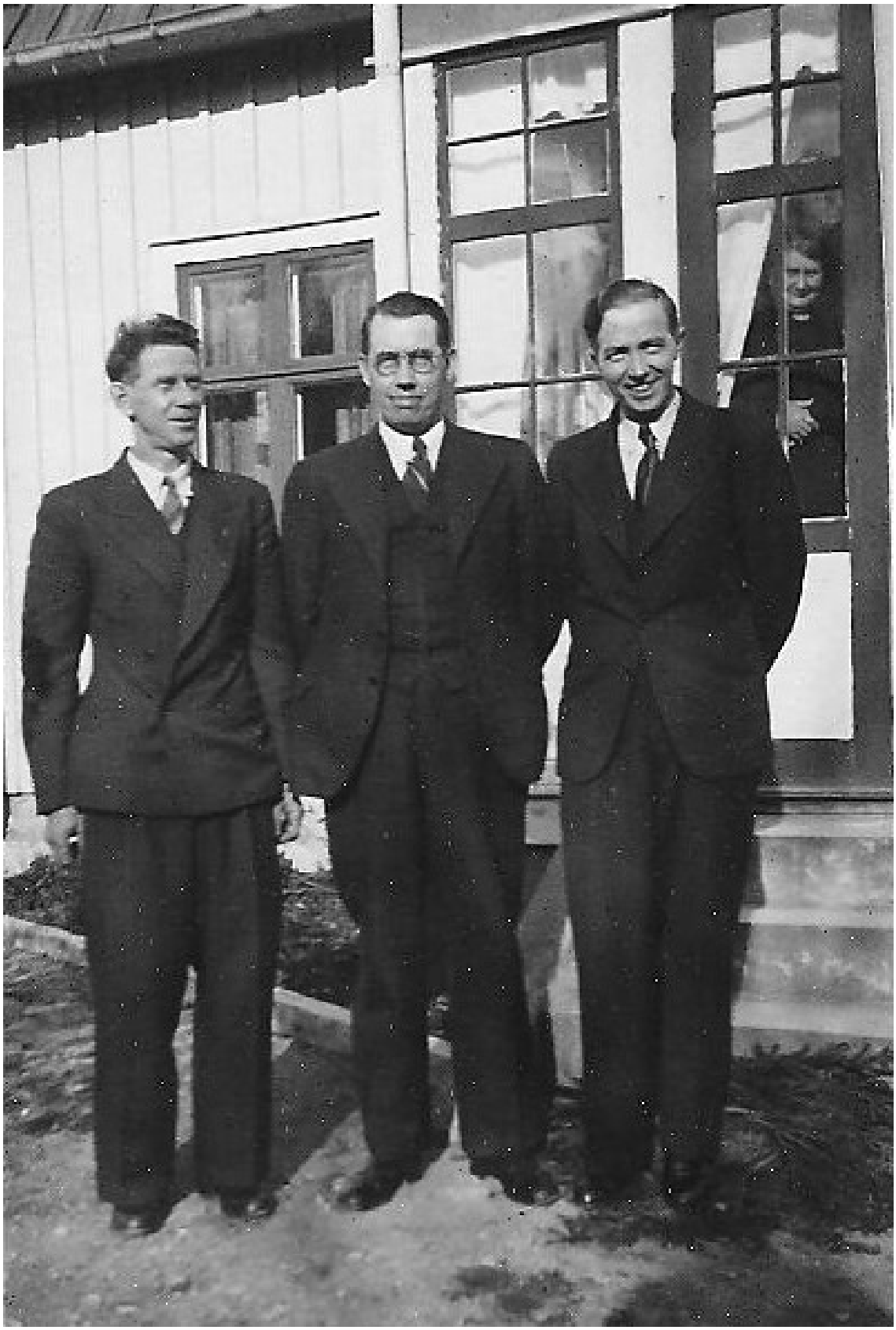

Bröderna Hilding på Sötadal omkr. 1930.
Från vänster Erik bosatt i Göteborg, Carl bosatt i Hyltebruk och Arvid bosatt i Varberg.

Elin Hilding.

Hildur (Ulla) Hilding som ung.

Ägare 1928-1946:

Alfred Jacksson	f. 1877 i Långaryd. Gift 1927.
H Sanna Maria f Thorsén	f. 1879 i Långaryd. Kom från Torpet Björkelund i Stora Rya.

Hustruns dotter

Ester Svea Ingeborg Bergström	f. 1910 i Långaryd. Gift i Amfrebo 1930.

Familjen kom från Nyarp Skattegård 1928 och flyttade till Södra Gassljunga 1946.

Ägare 1946- 1977:

Annie Paulina Lind	f. 1900 i Långaryd. Kom från Bälhult 1946. Tillbaks till Bälhult 1947. Se nedan.

Boende 1947-1948:

Eberhard Mattiasson	f. 1919 i Mörrum. Stationskarl. Gift 1946. Från Örnabeckshult 1947.
H Emma Margareta f. Magnusson	f. 1923 i Långaryd.
D Boel Marianne	f. 1948.

Ägare 1948-1952:

Gottfrid Wahlkvist	f. 1901 i Röke, Kristiansstads län. Änkling 1947. Från Örkelljunga 1948. Jordbruksarb.
H Annie Paulina Lind	f. 1900 i Långaryd. Se ovan
Fd Ulla Vinberg	f. 1937.

Boende 1952-1953:

Sten Helmer Elof Remondsson	f. 1924. Elektriker.
H Gurli Inez Vikoria	

Gottfrid Wahlkvist, August Lind, Gurli Remondsson, Sten Remondsson, Lisa Bäckström och Anni Wahlkvist med Inger Boo i famnen. 1953

Ägare 1953- 1977:

Gottfrid Wahlkvist	f.1901.
H Annie Paulina Lind	f. 1900 i Långaryd.
Fd Inger Boo	f. 1948 i Stockholm.

Gottfrid och Anni Wahlkvist tillsammans med fosterdottern Inger Boo

Ägare från 1977:

Åke Johannes Lillbroända	f. 1915. Gift 1948. Från Nyköping 1977. Död 1997.
H Verna f. Johansson	f. 1926.

Stora Rya 1:8

Bildades vid ägostyckning av Stora Rya 1:2 år 1916. Se bilaga 8 sid 62 och bilaga 9 sid 63. Redan 1906 köptes gården av Efraim Bengtsson. Säljare var Efraims mor Goda Andreasdtr.

Köpekontrakt (Avskrift från Lantmäteriverket):
Jag undertecknad försäljer härmed till min son Carl Efraim Bernhard Svärd mitt egda 7/24 mtl kronoskatte Stora Rya Nr 1 i Långaryds socken med och emot följande villkor.
1. Köpesumman är bestämd till Två tusen /2000/ kronor hvilken summa är genom särskild förbindelse betald och härmed kvitteras.
2. Hemmanet får tillträdas den 14 näste Mars i nu befintligt skick.
3. Från köpet förbehålles den jordlott som förut varit såld till Axel Kasimir Svärd i Södra Sotaryd och vars gränser äro bestämda i ett vid detta köp upprättat kontrakt. Äfven förbehålles den vestligaste delen af utägoskiften med gräns i öster från den vestligaste änden af Stenmuren vid ängen i gränsen mot Gijåsen i rät linie till Johanna Perdotters rågång vid den vestligaste delen av Grylins brygga.
Äfven förbehåller sig säljaren rätt att bebo förstugukammaren i Norra ändan af boningshuset samt en garderob o öfvre våningen. Skulle så vara att säljaren vill avsäga sig rätten till boningsrum skall jordägaren betala Fen hundra /500/ kronor till säljaren. Detta endast i händelse att fastigheten öfvergår till annan ägare.
4. Äfven försäljer jag till samme köpare all å den försålde fastigheten väksande skog för en köpesumma af Tre tusen /3000/ kronor hvilken summa äfven är genom särskilda förbindelser betald och härmed qvitteras.
Alltså afhänder jag mig äganderätten till den sålunda försålda fastigheten och den tillegnar köparen att af honom tillträdas enligt ofvanstående villkor och äger han härå på egen bekostnad söka och erhålla lagfart vartill åtkomst lemnas vid anfordran.
Stora Rya den 16 September 1906.
Goda Svärd, Säljare
Förestående köp godkännes
Efraim Svärd, Köpare
Bevittnas Bernhard Nilsson Linnås, Gustav Johansson Rya

Ägare 1906-1960:

Efraim Bengtsson	f. 1876. Död 1960.
Helga Bergman	f. 1908. Hushållerska. Ut 1960.

Efraim Bengtsson /Svärd berättar i en intervju att hans hem hade varit ett posthemman. Byn Rya ligger i närheten av Nissastigen som alltid varit en betydelsefull förbindelseled. Även förr i världen måste det finnas förbindelse för postgång. Postgången skedde med hästskjuts och bönderna i Rya hade den krävande uppgiften att ta del av posttransporterna. Den post som kom från Jönköping skulle vidarebefordras till Färgaryd och den som kom från Halmstadshållet skulle köras vidare till Kållåkerskog i Villstad. Taxan lär ha varit 16 skilling dvs. 32 öre milen. Att ha ett posthemman var inte eftersträvansvärt men vissa fördelar hade dock ett posthemman. Ägarna var fria från att hålla knekt eller rusthåll och det betydde åtskilligt förr i tiden. Än idag finns postvägen i Rya.

Goda Andreasdotter och Efraim Bengtsson i Stora Rya 1:8 år 1920

Bröderna Efraim Bengtsson och Napoleon Svärd.

Helga Bergman, hushållerska hos Efraim Bengtsson

Efraim Bengtson-Svärd och Hubert Svärd (Axel Svärds son)

Ägare 1960-1974:
Börje Svärd, Axel Svärds son.

Boende 1963-1965:

Ausker? Rossen	f. 1911.
H Dagny	f. 1916.

Boende 1967-1968:

Henrik Grum	f. 1938.

Boende 1968-1969:

Kristian Klingenberg	f. 1904.
H Edit Elsie Asta	f. 1909.
Knud Klingenberg	f. 1934.
H Janet	f. 1941.
D Bodil	f. 1963.
S David	f. 1964.
D Martha	f. 1967.

Ägare 1974 - 1995
Arne Oskarsson, Nissasstigens Betong fick enbart tillstånd av lantbruksnämnden att köpa den del av gården som kunde användas till grustag. Gården delades och Palmkvist i Tånga köpte den andra delen.
Arne Oskarsson sålde senare Stora Rya 1:8 till Sten-Åke Gustavsson i Björnaryd. Då hade bostadshus och tomt styckats av och sålts till danskar och fått beteckningen Stora Rya 1:12.

Ägare från 1995:
Sten-Åke Gustavsson i Björnaryd.

Stora Rya 1:9, Vårhem

Bildades vid ägostyckning av Stora Rya 1:2 år 1916. Se bilaga 8 sid 62 och bilaga 9 sid 63.
Redan 1903 hade Kasimir Svärd och hans hustru köpt området av modern Goda Andreasdotter.
Köpeafhandling. (Avskrift från Lantmäteriverket)
Undertecknad försäljer härmed till min son Axel Kasimir Svärd och hans hustru Hulda Alida Svensdotter från mitt egande 7/24 mtl kronoskatte Stora Rya i Långaryds socken den mark som tillhör mitt egande hemman med gräns å Södra Sidan från grinden som är öfver samma väg gränsen som är emellan gamla Åkergärdet och en inhägnad beteshage hvilken väg det följer till Nissasstigen hvarifrån det går i rak linie emot ett gap eller klyfta å stängslen vid Jocke Bäck hvarefter det följer denna Bäck till Nissan, sedan följer det bemälte å å östra sidan till Lars Johan Petersson Södra Björnaryd råmärke och gränsar i övrigt intill hans och Lilla Rya ägogräns efter dess stängsel mot omförmälde beteshage, stöter intill å vestra sidan i rak linie emot grinden öfver Postvägen, mot en genom förbindelse betald köpesumma stor Ett tusen fem hundra /1500/ kronor och som icke areavidden till detta jordområde nu kan utföras skall det genom Landtmätare bestämmas hemmanstal därå hvarefter nya köpehandlingar komma att utfärdas och äga köparna genast tillträde af ovannämnda jordområde till jord och skog sådant det nu befinnes hvilket till framtida efterrättelse meddelas.
Stora Rya den 23 Februari 1903.
Goda Mathilda Andreasdotter Säljare
Axel Kasimir Svärd, Hulda Alida Svensson Köpare
Bevittnas Nils Persson Linnås, Fingal Johansson Rya

Ägare 1903-?
Kasimir Svärd och hans hustru Hulda Alida Svensson.

Boende ?-?:

Goda Matilda Andreasdotter	f. 1853 i Villstad. Änka efter Bengt Eliasson Svärd 1887. Till ålderdomshemmet1939. Död 1944.
Inhyses änkan Brita Persdotter	f. 1831 i Villstad. Änka 1878. Till Villstad 1916.
Inhyses och sedan ägare Napoeon Svärd	f.1885.

Ägare omkr.1935-1971:

Adolf Napoleon Bengtsson Svärd	f. 1885. Jordbruksarb. Bodde i S.Sotaryd 1908-1910. Kom då från Snöstorp. Köpte senare även Stora Rya 1:10.

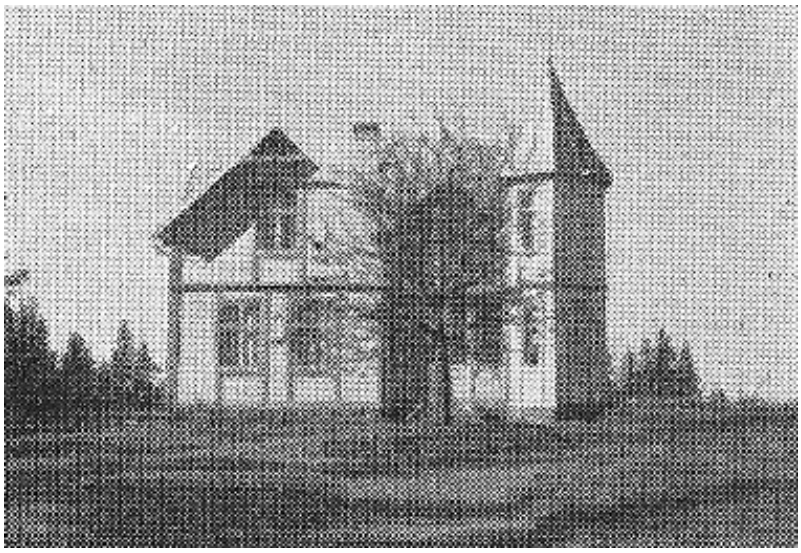
Vårhem omkring 1950. Huset byggt 1910.

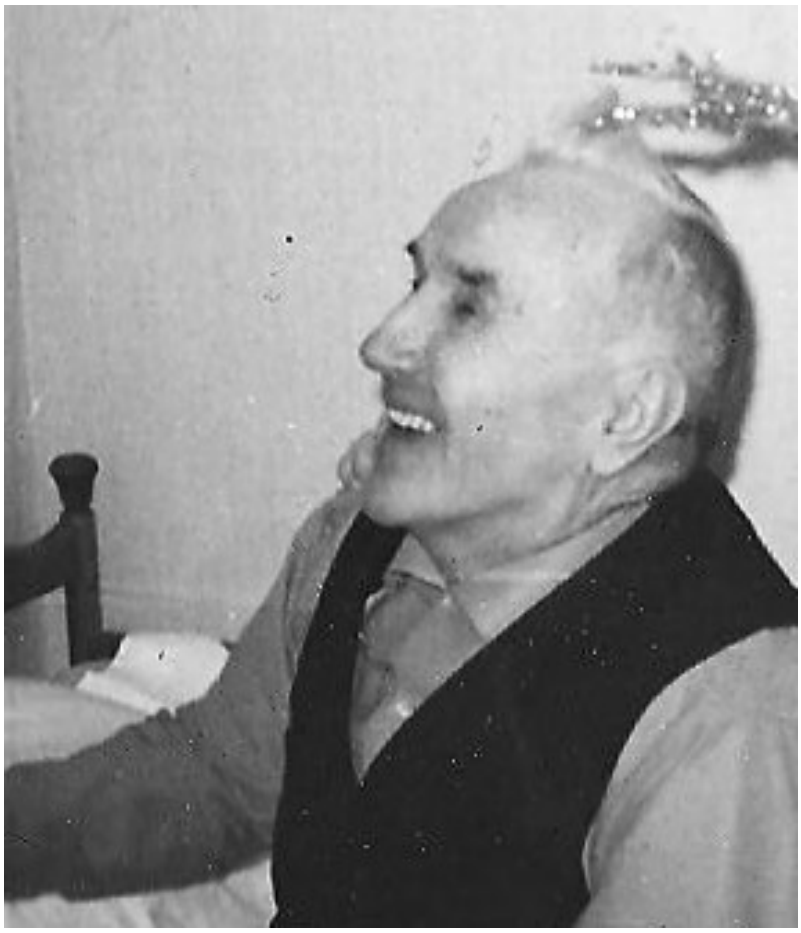
Napoleon Svärd efter det att han flyttat till Malmagården.

Ägare 1971-1974:
Göran Axelsson i Smålandsstenar köpte fastigheten på auktion 1971 för Nissasstigens Betongs räkning. I köpekontraktet skrivs in att hus och stor tomt skall avstyckas till Vivan Svensson, Hyltebruk. Vivan Svensson fick lagfart 1972 och den nya avstyckade fastigheten fick beteckningen Stora Rya 1:16.

Ägare 1974-1995:
Arne Oskarsson

Ägare från 1995:
Sten-Åke Gustavsson i Björnaryd.

Stora Rya 1:10

Bildades vid ägostyckning av Stora Rya 1:2 år 1916. Se bilaga 8 sid 62 och bilaga 9 sid 63. Området ägdes redan tidigare av änkan Goda Andreasdotter.
Ägare 1906-omkr. 1935:
Goda Andreasdotter f. 1853 i Villstad.

Rackarebiten:
Namnskylt Rackarebiten Resandefolk. Koord. På Gula kartan: Long 1347951, Lat. 6329127. Så kallade rackare och tattare hade fått till vana att när de kom på Nissastigen stanna till i Rya. Särskilt i ett hus (Lottas stuga) hade de sitt tillhåll. Detta blev med tiden störande så de hänvisades till en plats vid vägen mellan Nyarp och Landeryd. Platsen kallas Rackarebiten. Även zigenare brukade stanna till där.

Ägare omkr. 1935-1971:
Napoleon Svärd, se Stora Rya 1:9

Ägare 1971-1974:
Göran Axelsson

Ägare från 1974
Astrid Palmkvist i Tånga köper Stora Rya 1:10 och fastigheten överförs till Tånga och blir en del i Tånga 1:10.

Stora Rya 1:11

Vid försäljningen av Stora Rya 1:3, Hinngården 1928 behöll Fingal Johansson ett skogsskifte som gick från Sörsjön till Landerydsvägen. Vid lantmäteriförrättning 1929 fick detta område beteckningen Stora Rya 1:11.
Ägare 1928-1964:
Fingal Johansson f. 1886. Se ovan.

Ägare 1964-2007:
Bröderna Rune och Helmer Johansson på Nyby.

Ägare från 2007:
Göran Johansson i Nyarp

Stora Rya 1:12

Huset tillhörande Stora Rya 1:8 avstyckades och såldes till danskar på 1960-talet.
Ägare: 1960-tal?
Henrik Grum, bosatt i Danmark.
Ägare från 1977:
Bodil Nörvig-Reiff och Torben Reiff, bosatta i Danmark.

Stora Rya 1:13
Stora Rya 1:4A bytte beteckning till Stora Rya 1:13 år 1970. 7/48 mantal. 49,80 ha.
Ägare från 1962:
Bertil Larsson i Ekenäs.
Boende som hyresgäster efter renovering 1982:
Ulrich och Susanne Hardt
Ann-Therese Karlsson och Kent Hill omkr. 1990
Göran och Liselotte Karlsson
Malin Larsson och Claes-Erik Kjeller
Malin Karlsson och Ola Alfredsson
Gunnar Börjesson och Ylva Lund
Tony Öhgren och Nim

Stora Rya 1:14
Stora Rya 1:4B bytte beteckning till Stora Rya 1:14 år 1970. 1/48 mantal. 12,25 ha.
Ägare: 1953-1972:
Elisabet Enquist (Carlsson)
Ägare från 1972:
Sigfrid (Sigge) Enquist i Östersund.
Fastigheten flyttades över till Nyarp 2:29 år 1972.

Stora Rya 1:15
Stora Rya 1:4C bytte beteckning till Stora Rya 1:15 år 1970. 1/24 mantal. 13,47 ha.
Ägare 1960-1978:
Ingrid Blomberg f. 1901 i Lycksele
Byter beteckning till Rya 1:17 år 1972.

Stora Rya 1:16
Hus med tomt tillhörande Stora Rya 1:9 styckades av 1971 och såldes till Vivan Svensson
Ägare 1971- ?
Vivan Svensson (dotter till Axel Svärd)
Efter Vivan har följande personer varit ägare till fasigheten:

Ägare: 1970-tal:
Yvonne och Jens Hanner

Ägare ? -1983:
Prästen Maud Lundh och Sjökaptenen Ulf Lundh i Malmö.

Ägare 1983-1996:
Hans-Görgen Skov bosatt i Danmark.

Ägare 1996- 2005:
Ole Shovsen i Fredericia, Danmark

Ägare från 2005.
Dieter Kleinhapel i Fredericia, Danmark

Stora Rya 1:17

Stora Rya 1:15 och Nyarp 2:19 slogs samman till Rya 1:17 år 1972.
Ägare 1960-1978:

Ingrid Blomberg	f. 1901 i Lycksele.

Ägare 1978-1996:

Rolf Blomberg	f. 1928. Flyttar hem 1992. Död 1995.
H Vivi-Anne Blomberg	f. 1936 i Västerås.

Vivi-Anne och Rolf Blomberg.

Ägare 1996-

Vivi-Anne Blomberg	f. 1936 i Västerås.

Backstugan (Torpet) Hwilan

Namnskylt: Hwilan Fågela fåll. Koord på Gula kartan: Long 1348367. Lat 6328753.
Tillhörande Stora Rya 1:5. Karta: Bilaga 7 sid 61.
Boende 1836-1850:
I församlingsbok kallat Nybygget Hwilan.

Eric Petersson	f. 1785. Död 1850.
H Kerstin Larsdtr	f. 1768. Död 1849.
S Carl	f. 1807.

Familjen flyttar till Mjälleryd 1819 och återkommer 1836 fr Nyarp Skg till Nyb Hwilan.

Boende 1850-1895:

Enk Sara Erlandsdtr-Gran	f. 1815. Gift 1868. Till Fattighuset 1895.
S Johan Edvard Carl Johansson	f. 1846. Till Slättåkra 1861. Se nedan.
D Brita Stina Johansdtr	f. 1848. Ut 1866. Se nedan.

Carl Johan Larsson Fågel	f. 1826. Flyttar in 1859. Gift 1868. Genom ? häradsrätts utslag av 27/1 1875 för stöld med inbrott dömd till straffarbete ½ år, Tyskland 1883. Till Fattighuset 1895. Dog 1899.

Pastor Lund höll liktalet vid jordfästningen av Karl Johan Fågel. Han sade då: ”Såsom lögnare och slösare har du levat. Du skall icke höra himmelriket till.” Det var hårt av en präst att döma. Visserligen hade inte Fågel det bästa ryktet, han var bland annat misstänkt för kyrkostölden på 1870-talet. Det sades - om korparna skreko då någon jordfästes då visste man vart de kom efter detta liv – då Fågel jordfästes skreko korparna i hagen nedanför nya kyrkogården. (Berättat av Hjalmar Svensson i Stora Rya för Gösta Linder 1867.)

Inh Brita Stina Johansdtr	f. 1848. In 1867. Ut 1875. Se ovan.
Hennes uä S John Sigfrid	f. 1868. Ut 1875.
Hennes uä D Ida Carolina	f. 1873 ? Ut 1875.

Boende hos modern och Fogel 1870-1878:

M Johan Edvard Carlsson	f. 1846. In 1870. Se ovan.
H Anna Katharina Magnusdtr	f. 1847. Från Nedre Ullerud Vermland 1875.
S Johan Axel	f. 1876.
D Carolin Mathilda	f. 1878.

Familjen flyttar 1878 till Nedre Ullerud Wermland.

Backstugan (Torpet) Nyhem

Namnskylt: Nyhem PellaPettera. Koord på Gula kartan: Long 1348570, Lat 6326820.
Tillhörande Stora Rya 1:5. Karta: Bilaga 7 sid 61.
Efter 1910 betecknades som torp.
Boende 1885-1940:

Peter Andersson	f. 1861 i Wislanda. Gift 1885. Snickare. Död 1935.
H Anna Pernilla Petersdtr	f. 1862 i Långaryd. Död 1930.
D Hulda Petersdtr oä	f. 1883. Adopteras av mannen. Till Reftele 1904. Hem 1904. Lysning 1908. Skiljobref 1910. Se nedan
D Ester Amalia	f. 1886. Till Reftele 1904. Från Bårarydd 1906. Till Göteborg 1907.
D Thekla Maria	f. 1888. Till Årstad 1902. Från Vessige 1904. Död 1904
D Olga Ottilia	f. 1891. Lysning 1918. Till Linnås.
D Ellen Charlotte	f. 1895. Död 1895.
D Ellen Charlotte	f. 1898. Till Applaryd 1932. Död 1942.
S Ernst Gustaf Evert	f. 1901. Till Färgaryd 1933. Hem 1936. Gift med Margit Linnea Ramstedt f. 1907 från Norrköping. Makarna till S.Ekeryd 1937. Fabriksarbetare.
D Dagmar Tekla Margareta	f. 1907. Till Västervik 1926. Från Stockholm 1929. Till Norrköping 1930. Hem 1935. Gift med Gustav Frejd 1936. Till Nyarp Västergård 1937.

Inneboende

Hulda Petersdotter	f. 1883. Se ovan. Hushållerska. Till Karlsfrid Linnås 1940.
D Dagmar Augusta Charlotta	f. 1908 i Långaryd. Till Stockholm 1926.
S Nils Harry Sigge Petersson	f. 1915 i Långaryd. Uä. Till Linnås 1940

Torpet Nyhem troligen 1930-talet.

Backstugan (Torpet) Sjöholmen

Namnskylt 1: Sjöholmen. Koord. På Gula kartan: Long 1349755, Lat 6328960.
Namnskylt 2: Nybygget Sjöholmen. Koord på Gula kartan: Long 1349660, Lat 6328995.
Namnskylt 3: Nyb. Sjöholmen källare. Koord på Gula kartan: Long 1349695, Lat 6328888.
Tillhörande Stora Rya 1:6. Karta: Bilaga 6 sid 60.
Efter 1910 betecknades som torp.
Boende 1885-omkr. 1920? :

Pig Brita Bengtsdtr	f. 1854 i Furulund. Död 1921.
S Linus Bernhard Fritjof Lundin uä	f. 1880. Stenhuggare. Arb.bet. 1902 till Falkenberg och Dalarna. Arb.bet. 1903 till Bohuslän och Svenljunga. Arb.bet. 1906 till Värmland. Till Järna i Kopparbergs län 1907.
Inhyses	
Nils Lundin Lundström	f. 1850 i Eldsberga. Gift man. Från Kinnared 1888. Arb.bet. 1902 till Jönköping. Arb.bet. 1905 till Vestra centralbanan. Arb.bet. 1913 till Jönköping.
Inhyses	
Emma Simonsdotter	f. 1884 i Ödsmål. Från Göteborg 1905. Flyttade tillbaks dit.

”Ryssebritta” nedtecknat av Bertil Larsson efter berättelse av Gunnar Claesson 1979
Britta föddes i backstugan Furulund, kallad Ryssebo, därav Brittas öknamn Ryssebritta. När Ryssebritta var 26 år födde hon en son som fick namnet Linus, i dagligt tal kallad Ryssebrittelinus. Hon flyttade senare till en stuga på Sjöholmen som låg på Johannes

Svenssons fastighet Hinngården. Stugan var dålig men en man från Halland hjälpte henne. Han byggde också ett uthus där hon hade en ko. En granne, Rydell, byggde ett hus på sin mark där Linus och Britta fick bo. Linus kom senare på ”rallen” och blev stenarbetare. Britta flyttade till Simons där hon hittades död 1921. Bernhard Enqvist höll auktion på hennes kvarlåtenskap och gamla huset på Sjöholmen men fick inget bud på huset, så han sa ”då får vi elda upp det”.

Backstugan Enebacken

Namnskylt:Enebacken Tummens. Koord. På Gula kartan Long 1350230, Lat 6329030.
Troligen tillhörande Stora Rya 1:2.
Boende 1866-1874:

Pig Marta Katrina Bengtsdtr	f. 1832.

Boende 1878-1895:

M Johannes Petersson Gill	f. 1822. Fattighjon. Till Fattighuset 1895.
H Anna Ericsdtr	f. 1840. Död 1887.

Boende 1895-1899:

Fd Sjömannen Isak Andersson	f. 1831. Tum-Isak. Död 1899.

Utdrag ur tidningsartikel i Värnamo Nyheter år 1980 om Torpvandrare av Kurt Nurmi:
Tum-Isak var son till en liten karl kallad Tummen, bosatt i Fagerhult. Tummen fick skulden för att ha slagit ihjäl soldaten Anders Fager den 13 dec 1850. Tum-Isak hann med mycket under sitt liv. Han gick till sjöss som matros. Segelfartyg höll han styvt på, ångbåtar stod inte högt i kurs hos Tum-Isak förtäljer historien. Enligt egen utsago seglade Tum-Isak över världens alla 7 hav, han korsade ekvatorn 4 gånger och seglade runt jorden två och en halv gång, eller som han själv kallade det ”halvtreegång”. Han hade varit steward på fartyg och försvenskat blir det stuart, varför Tum-Isak naturligtvis också fick öknamnet stuten. När han återvände till Långaryd kom han till Enebacken och en stuga där han idkade försäljning av brännvin och konjak. 1899 insjuknade Tum-Isak och fördes av en vän till Unnaryds sjukhus. Tum-Isak ville ha sin käpp med sig för ”snart skall jag ju gå hem igen”, sa han. Men käppen kom aldrig att behövas. Tum-Isak avled i Unnaryd den 26 juli 1899 och begravdes på nya kyrkogården i Långaryd. Hans käpp finns bevarad. Hembygdsvännen Gösta Linder har den i sin stora käppsamling kallad ”det sista stödet”.
Käppsamlingen finns numera (2010) i Tiondeboden.

Tum-Isaks sjömanskista. (Isak Anders Son). Finns hos Tom Svensson i Växjö.

Tum-Isak

Nybygget Smedhagen

Namnskylt: Smedhagen. Koord på Gula kartan: Long 1350280, Lat 6328857.
Tillhörande Stora Rya 1:4C.
Boende 1844-1870:

Benedictus Bengtsson	f. 1795 i Färgaryd.
H Brita Johansdtr	f. 1808 i Åhs. In 1840. Död 1858.

Mannens 1.a gifte

D Brita	f. 1828 i Långaryd. Ut 1846.
D Marta Cathrina	f. 1832 i Långaryd. Till Mjöbäck 1848. Till Göteborg 1853.
S Bengt Johan	f. 1834 i Hestra. Död 1849.

Makarnas gemensamma barn:

S Anders	f. 1841 i Långaryd. Död 1842.
D Johanna	f. 1845 i Långaryd.
D Anna Christina	f. 1854 i Långaryd.

Efter Benedictus Bengtssons död bor döttrarna Johanna och Anna Christina kvar.

Boende 1870-1876:

Pig o D Anna Kristina	f. 1854. Till Wapnö 1876.
Hennes uä D Anna Maria	f. 1872. Till Wapnö 1876.

Boende 1870-1884:

Pig Johanna Benedictidtr	f. 1845. Har angående till fortsatt lösaktigt leverne blivit förvägrad enskild skrift. Fött 4 oäkta barn.
S Bengt Alfred	f. 1871.
S John Sigfrid	f. 1879.
S Carl Hjalmar	f. 1880.
D Anna	f. 1883.

Johanna Benedictidotter flyttar troligen samman med Simon Wikström i slutet av 1870-talet. Enligt kyrkoboken flyttar Johanna 1884 till Backstugan Sporshall under Nyarp Westergård och gifter sig med Simon Wikström. I vigselboken finns antecknat: Då brudgummen ej är konfirmerad vigs de av Kronofogde.

Johanna Benedictidotter-Wikström efter det att hon flyttat till Sporshall. Här tillsammmans med maken Simon Wikström och dottern Anna framför huset i Sporshall.
Hus: Koord. Long 1348617, Lat 6328588. Ladugård: Koord. Long 1348655, Lat 6328605.
(Huset är flyttat till Hembygdsgården i Nässjö)

Backstugan Furulund

Namnskylt: Furulund Ryssebo. Koord på Gula kartan: Long 1348570, Lat 6328850.
Tillhörande Stora Rya 1:3
Boende 1848-1857?:

M Bengt Nilsson	f. 1804. Död 1856.
H Brita Christina Jonsdtr	f. 1814 i Reftele. Straffad för stöld, dömd vid Västbo häradsrätt 1850. Efter mannens död står hon som fattighjon.
S Johan Magnus	f. 1832. Ut 1851.
S Nils Anders	f. 1835. Ut 1854.
D Anna Lisa	f. 1842. Ut 1857.
D Nilla	f. 1848. Ut 1857.
Enk Brita Kristina Jönsdtr	f. 1814 i Refteled. Avförd på mantalsskrivningen 1877. Har ej vistats här på 20 år.

Boende omkr 1860-1886:

Pig Johanna Catharina Larsdtr	f. 1816. Tidigare skriven på socknen ut 1886.
D Maria Lovisa uä	f. 1858. Döfstum.
D Britta Bengtsdtr uä	f. 1854. Till Sjöholmen 1885.
Hennes oä S Linus Bernhard Fritjof	f. 1880.
Eric Jönsson fattighjon	f. 1805 i Refteled. In 1868. Tidigare skriven på socknen. Död 1886.

Torpet Björkelund

Namnskylt: Björkelund Thorséns. Koord på Gula kartan: Long 1350660, Lat 6328446.
Tillhörande Stora Rya 1:4A.
Lifstidskontrakt.(Avskrift av originalhandling)
Jag Andreas Jonasson i Stora Rya samt min hustru Johanna Johannesdotter i samtycke bortarrenderar vi en torp plan till GarfareGesällen Carl Thorsén och hans hustru Ingrid Larsdotter på båda deras Lifstid på mina ägor i ängarna och tager sin början vid Landsvägen i Söder intill Johannes Svenssons Egor och följer länsvägen åt norr efter Utmätningen och sedan Racklinia till en måsse och sedan följer till Johannes Svenssons ägor. Jordefång(?) tages på jordägarens Skog vad som behöfver att ? ? med efter anvisning strödja och mätta till en ko och tvenne får åtnjuter arendatoren på Gården. Utmark Husen som uppföres av Torparen förbehålles av arendatoren. Skogsdongen som är emälan båda afjernerna(?) intill Sven Magnussons Rågång tillfaller arendatoren som vedbrand – som skatt för torpet ärläger arendatoren på 3ne år 10 RF? om året som betalas den 29 Sep 1868 och sedan årligt vid samma tid. År 1871 öckas skatten och arendatoren ärläger den 29 Sep 25 Rf? årligt.
I båda deras Lifstid Förestående kontrakt till låter jag arendatoren vid ? laglig häradsrätt intecknas i vars mans hemanet koma må skall detta kontrakt i båda deras lifstid vara då jälande.
Sålunda öfverenskomet och förklara vi oss till alla delar nöjda som skede i Stora Rya den 16 juni 1867.
Andreas Jonasson, Johanna Johannesdotter, jordägare
Garvare G J Thorsén, Hustrun Ingrid Larsdotter, Arendatorer.
På en gång närvarande vittnen: Aug. Mårtenson, C P Lundberg

Boende 1867-1924:

Garfaregesellen Carl Johannes Thorsén	f. 1823 i Halmstad. Gift 1866. Död 1882.
H Ingrid Larsdtr	f. 1840 i Färgaryd. Död 1924.
S Johan Alfred	f. 1866 i Långaryd. Ut 1884. In 1892. Död 1902
S Carl Ludvig	f. 1869 i Långaryd. Till Torup 1895.
S Axel Wilhelm	f. 1873 I Långaryd.
S Johan August	f. 1876 i Långaryd. Skogsförman. Till avs. läg. Ekedal under Nyarp Västergård 1910.
D Sanna Maria	f. 1879 i Långaryd. Strykerska. Piga i Långaryds Prästgård 1901-1903. Till Snöstorp 1906. Hem 1909 Födde uä dottern Ester Svea Ingborg 1910. Mor och dotter till Nyarp Skattegård 1924 och sedan till Stora Rya 1:7, Sötadal samma år.

Nybygget Mariedal

Namnskylt: Nybygget Mariedal. Koord på Gula kartan: Long 1349352, Lat 6328200.
Troligen tillhörande Stora Rya 1:4
Boende 1852-1853

M Fredrik Rickardo	f. 1805 i Helsingborg.
H Maria Svensdotter	f. 1810.
D Charlotta	f. 1839.
D Carolina	f. 1842.
D Augusta	f. 1847.
D Johanna Christina	f. 1836. Till Enslöf 1852.

Familjen flyttade till torpet Fredriksberg i S. Björnaryd 1853.

Backstugan Nybygget

Troligen tillhörande Stora Rya 1:4 och belägen i Smedhagen?
Brukare 1864-?:

Lars Johan Larsson (Spar?)	f. 1833 i Färgaryd. Död 1865.
H Enk Anna Stina Andreasdotter	f. 1841.
D Ida Maria Larsdotter	f. 1864.

Boende 1886-1897:

Pig Johanna Katrina Larsdotter	f. 1816. Fått 2 oä barn. Död 1897.
D Maja Lovisa oä	f. 1858. Döfstum och mindre vetande. Till Fattighuset 1895.

En stuga

Boende i Stora Rya i en stuga 1861-1891:
Troligen tillhörande Stora Rya 1:4C och belägen i Smedhagen.

Pig Pernilla Johannesdotter	f. 1812. Död 1891.
Pig Brita Lisa Johannesdotter	f. 1819. Död 1887.

Se Stora Rya 1:5. Döttrar till Johannes Larsson som dog 1837.

Backstugan Högadal

Namnskylt: Högadal, Högmans. Koord. På Gula kartan: Long 1349556, Lat 6329169.
Tillhörande Stora Rya 1:2 (senare 1:8)
Boende 1884-1931:

M Bengt Johan Högman	f. 1849. Gift 1877. Stenhuggare. Till ålderdoms-hemmet 1931.
H Augusta Olsdotter	f. 1843 i Åmål. Död 1930.
D Betty Christina	f. 1877 före äktenskapet. Från Årstad 1901 med uä dottern Anna Elisabet f. 1901, som blev fosterdotter hos föräldrarna. Betty Christina till Årstad 1902 och dottern Anna Elisabet till Skrea 1915.
D Selma Maria	f. 1880. Till Skrea 1895. Från Gunnarp 1900. Till Årstad 1900. Till Landeryd 1905. Hade uä sonen Karl Artur f. 1907 i Skrea, Halland. Hem till Stora Rya 1907. Till Refvinge 1909 tillsammans med sonen.
S Carl Johan Johansson	f. 1883. Till Gunnarp 1895. Till Årstad 1900. Hem 1903. Till Stockholm 1908.
S Oskar Gustaf Adolf	f. 1887. Till Årstad 1900. Från Ryds förs. I Uppland 1905. Till Falkenberg 1913.

Berättelse från Älgjakten av Göte Svensson ”RyaGöte”, nedtecknat av Bertil Larsson.
På 1980-1990-talet brukade jag och Göte Svensson gå med i skallen på älgjakten i Rya. En gång när vi passerade strax utanför Högmans Högadal så berättade Göte att när Augusta Högman var död 1930 så var han och hans far Hjalmar där med ett par kakor bröd som Emma bakat. Högman öppnade dörren på glänt, tog emot brödet och sa, det hade inte behövts för prästen sa att hon får pension en gång till. Jag frågade senare vad han menade med det och då berättade Göte att Augusta Högman dog den 31 mars 1930, men genom att ändra dödsdagen till 1 april så fick hon pension en gång till. Dessa pengar var säkert välkomna och prästen visste hur situationen var hos familjen Högman.

Tummafållen

Tillhörande Stora Rya 1:3.
Namnskylt: Tummafållen. Koord. på Gula kartan: Long 1350400, Lat 6329020.
Namnet antyder att här har funnits ett torp, backstuga eller åker som tillhört Tummen (Anders Andersson). Se sid 10 och 11.

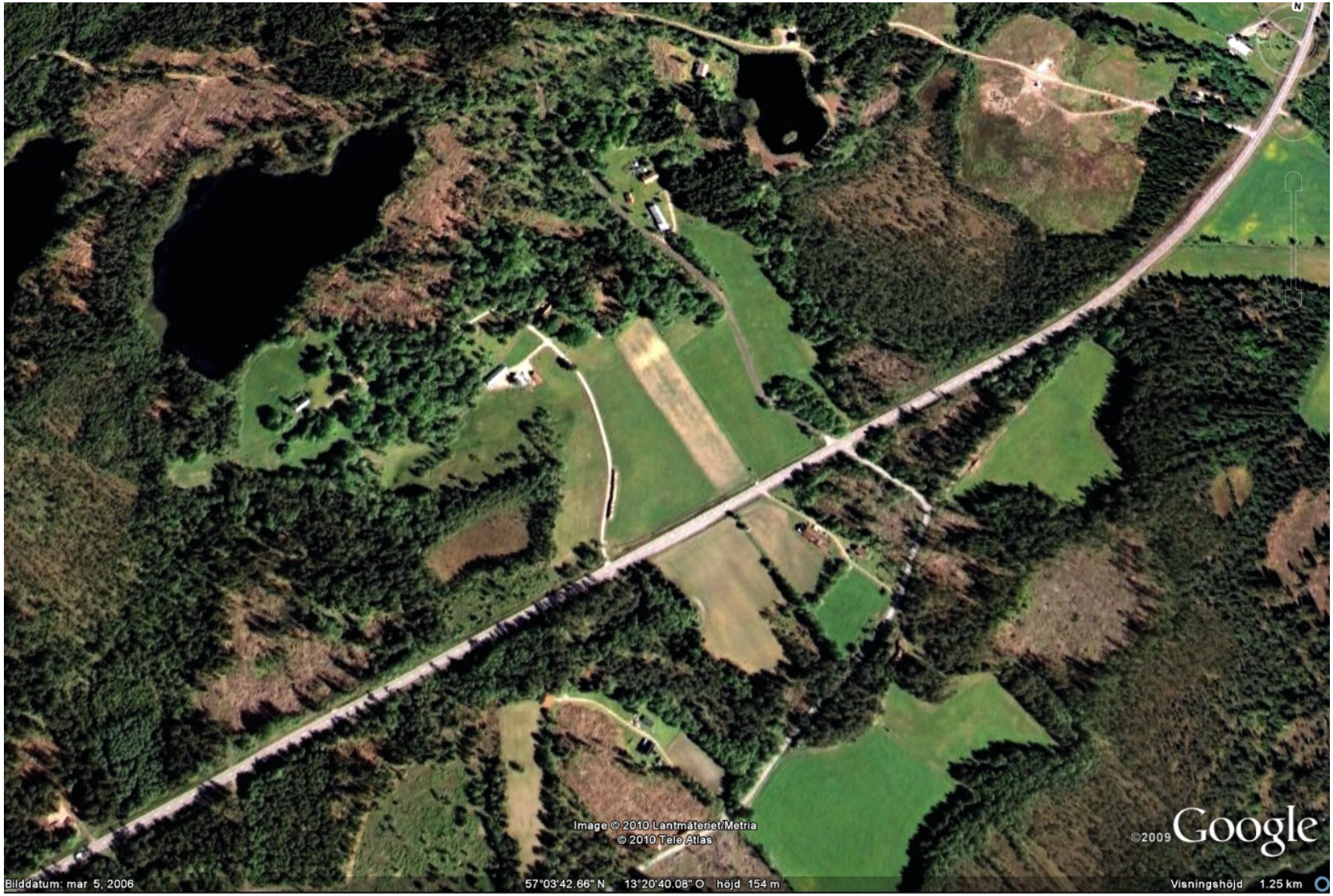

Flygfoto över Stora Rya 2006.

Bilaga 1.
Karta över inägorna till Stora Rya vid Storskiftet 1813 och Laga skiftet 1856.

A Rnr 1:2. Norra lotten ägd av Samuel Andersson
B Rnr 1:3. Norra mellanlotten ägd av Pehr Bengtsson
C Rnr 1:4. Västra mellanlotten ägd av Erik Pettersson
D Rnr 1:5. Södra mellanlotten ägd av Johannes Larsson
E Rnr 1:6. Södra lotten ägd av Sven Johansson

Sågkvarnsfallet i Tockebäck var samfällighet.

↑ Jockebäck (Tockebäck)

Bilaga 2.
Förstorad karta som visar hur byggnaderna låg vid Storskiftet 1813.

A Rnr 1:2. Norra lotten ägd av Samuel Andersson
B Rnr 1:3. Norra mellanlotten ägd av Pehr Bengtsson
C Rnr 1:4. Västra mellanlotten ägd av Erik Pettersson
D Rnr 1:5. Södra mellanlotten ägd av Johannes Larsson
E Rnr 1:6. Södra lotten ägd av Sven Johansson

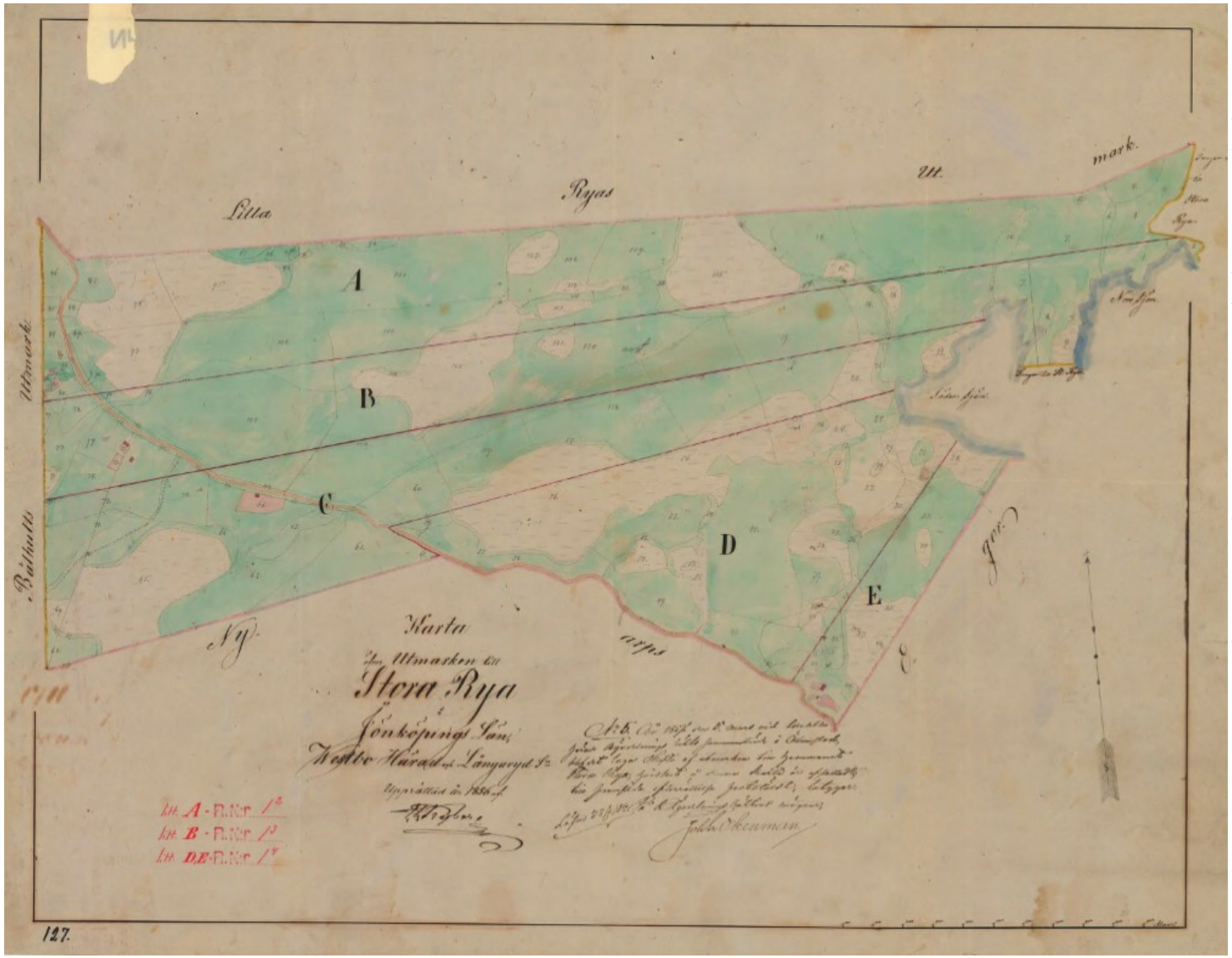

Karta över utägorna till Stora Rya, Laga skifte 1856.

A Rnr 1:2.
Ägare Elias Jönsson,
7/24 mtl. Areal 28,13,8½.

B Rnr 1:3.
Ägare Sven Magnus Andersson,
¼ mtl. Areal 24,11,9.

C. Ägare Johannes Svensson,
¼ mtl. Areal 24,11,9.

D Rnr 1:4.
Ägare Andreas Jonasson
1/6 mtl. Areal 16,7,19.

E Rnr 1:4.
Ägare Nils Svensson
1/24 mtl. Areal 4,1,11½.

Bilaga 3.

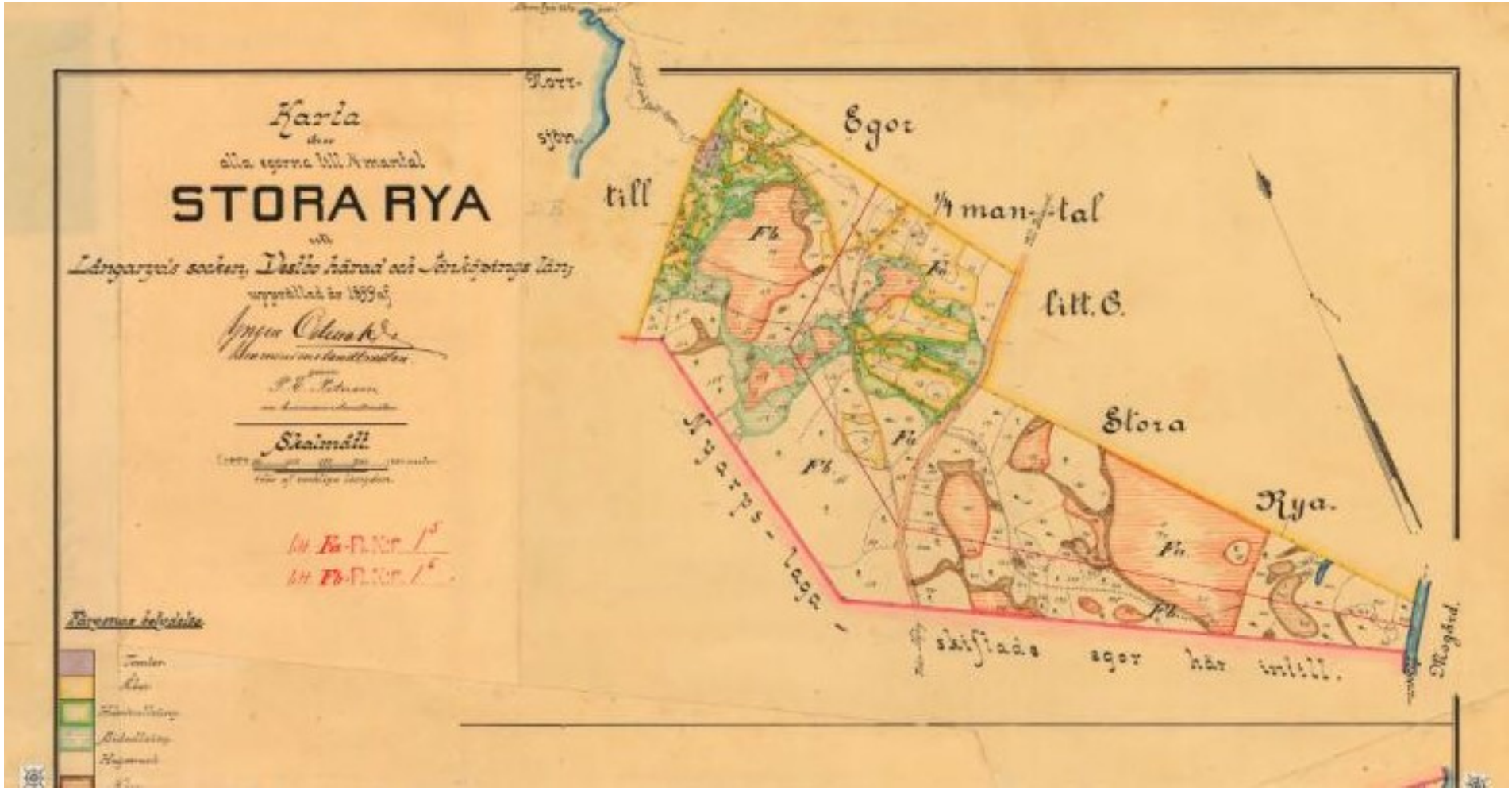

Bilaga 4.
Karta över Hemmansklyvning i Stora Rya 1900, inägor.
Fa Rnr 1:5 ägd av NJ Bergman, 1/8 mtl. Areal: 37,31,90
Fb Rnr 1:6 ägd av SJ Rydell, 1/8 mtl. Areal: 38,17,90

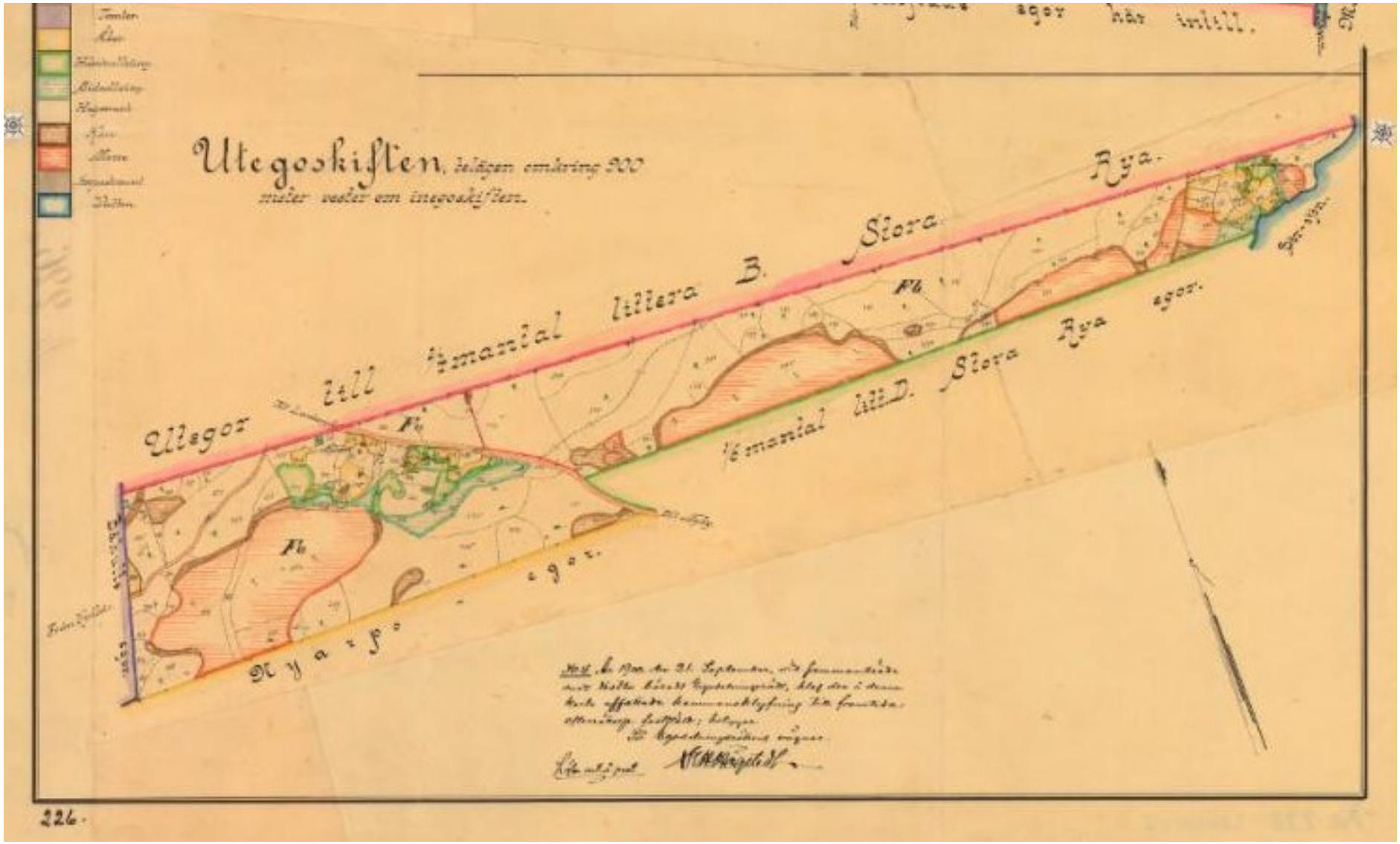

Bilaga 5.
Karta över Hemmansklyvning i Stora Rya 1900, utägor.

Bilaga 6.
Förstorad karta av Torpet Sjöholmen (Hemmansklyvningen 1900)

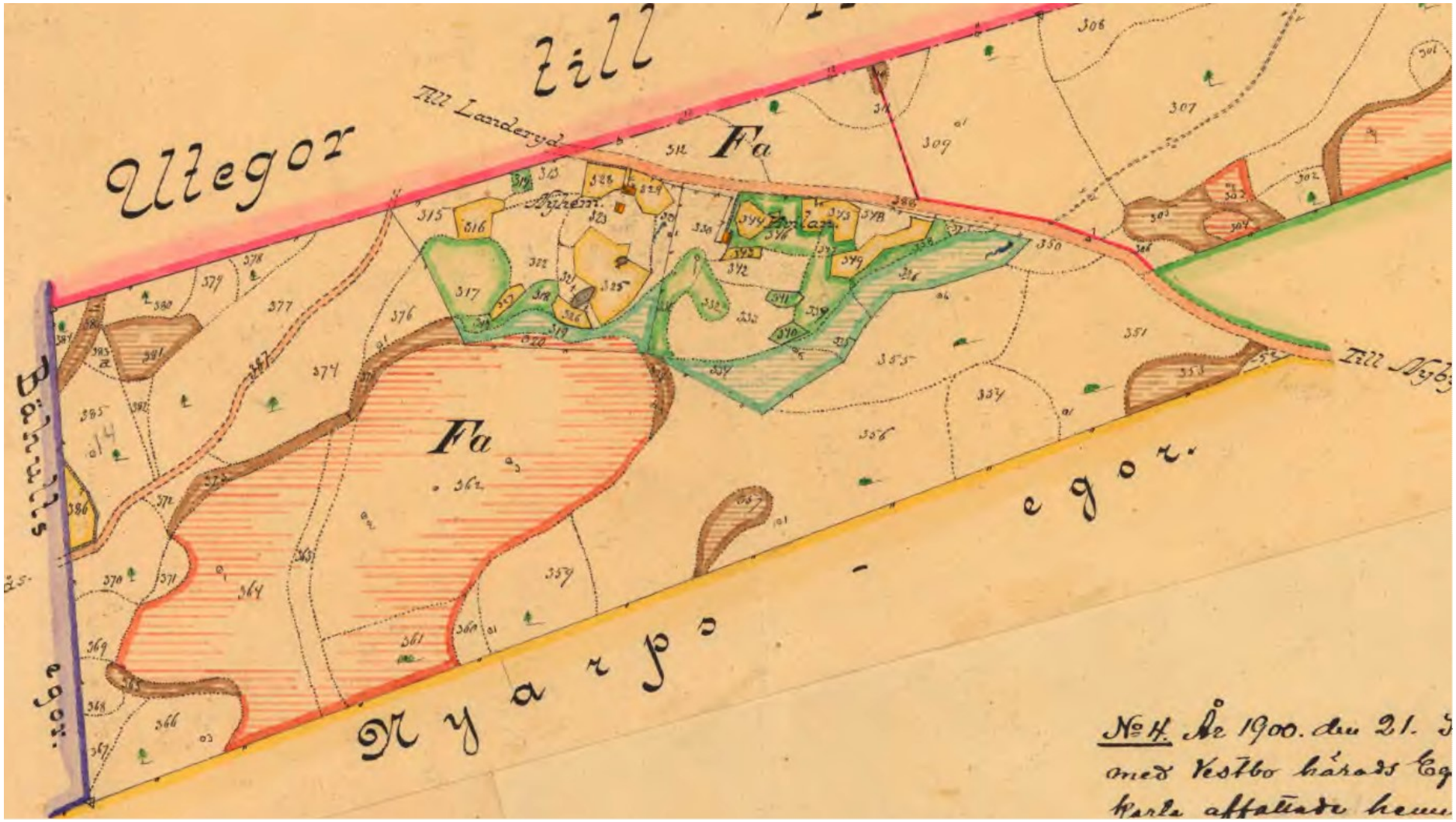

Bilaga 7.
Förstorad karta över torpen Nyhem och Hvilan (Hemmansklyvningen 1900)

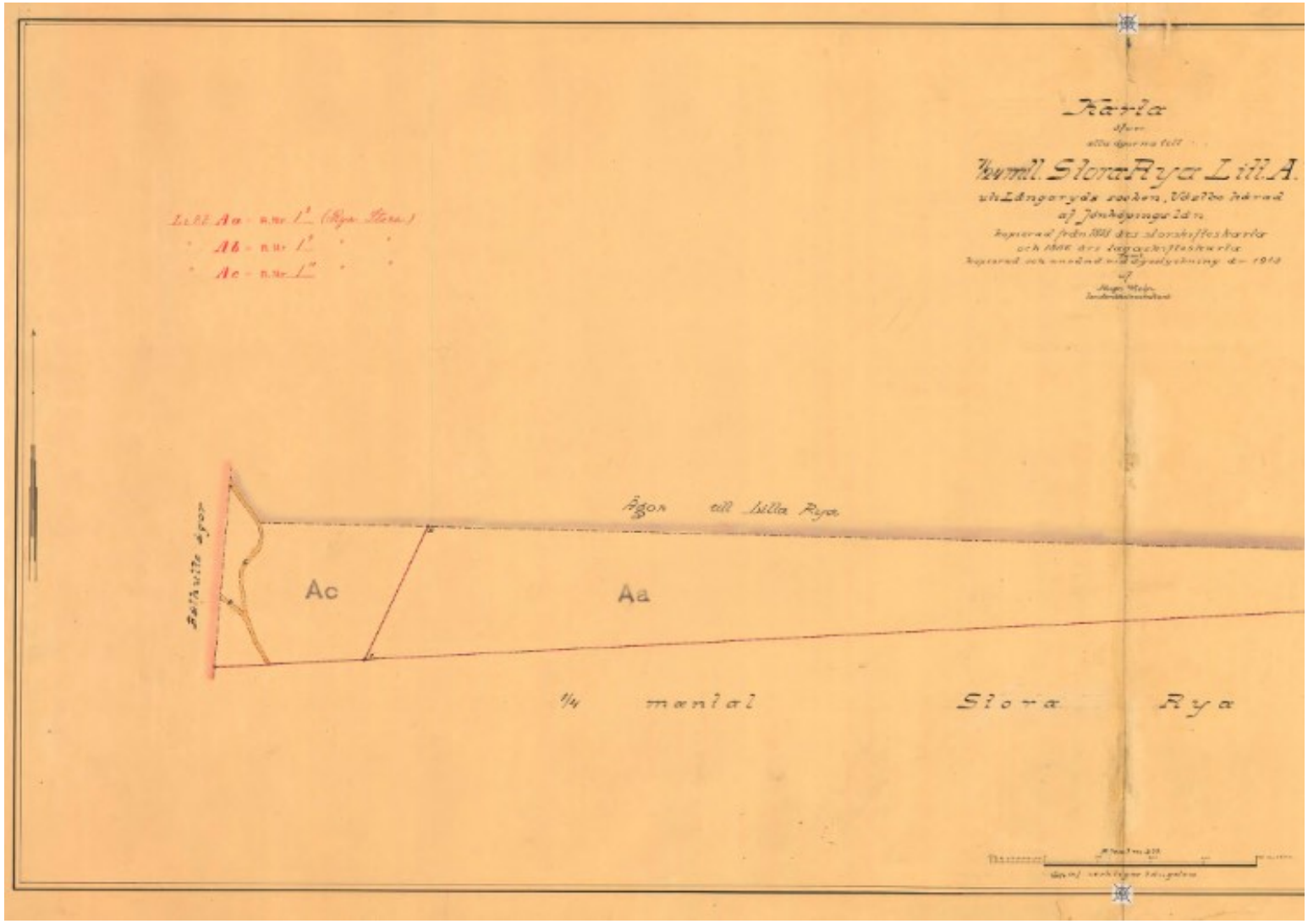

Bilaga 8.
Ägostyckning av Stora Rya 1:2 år 1916, västra delen
Ac eller Rnr 1:10: Ägare änkan Goda Matilda Andersdotter, areal 8,65 hektar

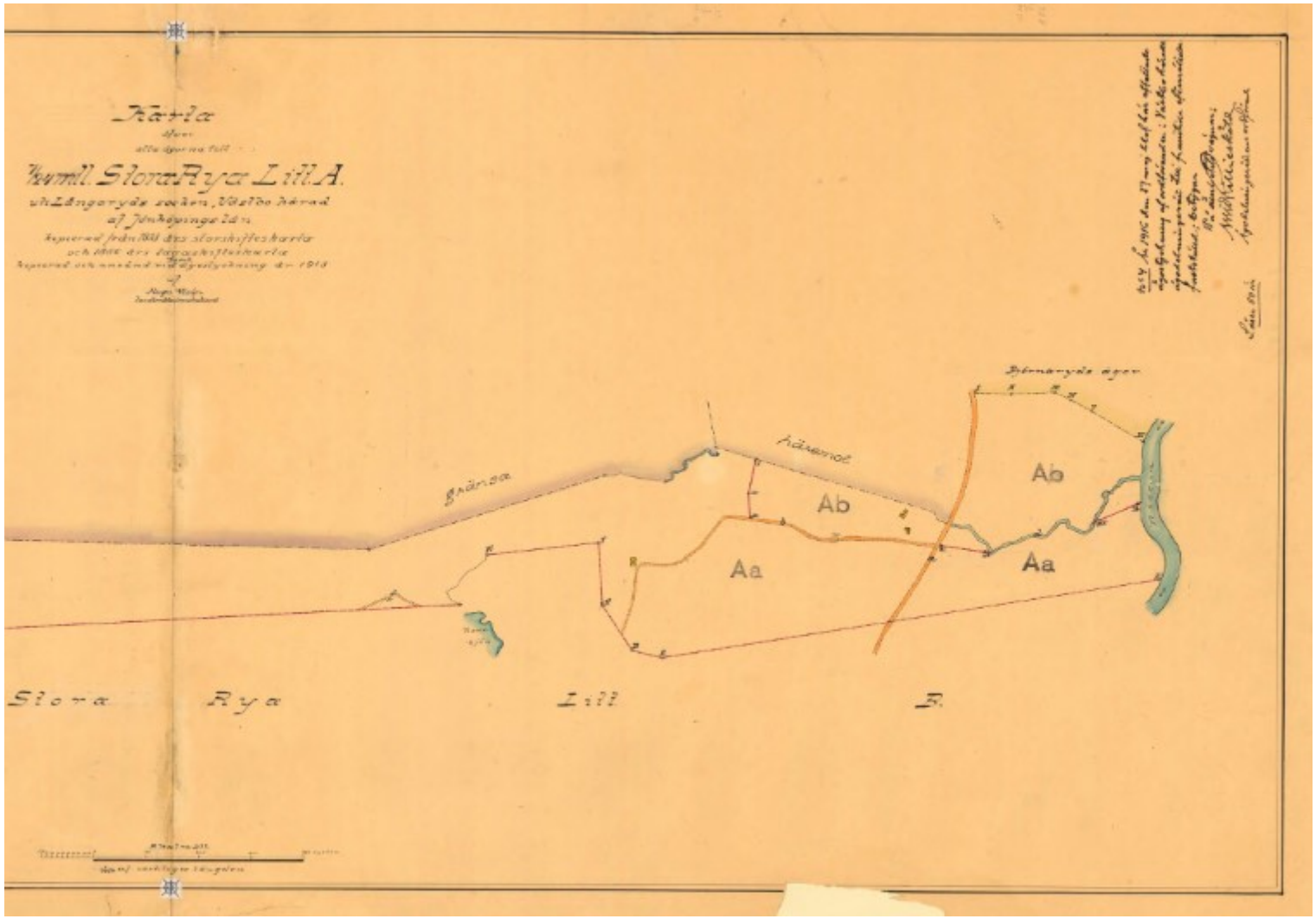

Bilaga 9.
Ägostyckning av Stora Rya 1:2 år 1916, östra delen
Aa eller Rnr 1:8. Ägare Carl Efraim Bengtsson (Svärd)., areal 57,95 hektar.
Ab eller Rnr 1:9. Ägare Axel Kasimir Svärd, areal 11,45 hektar.

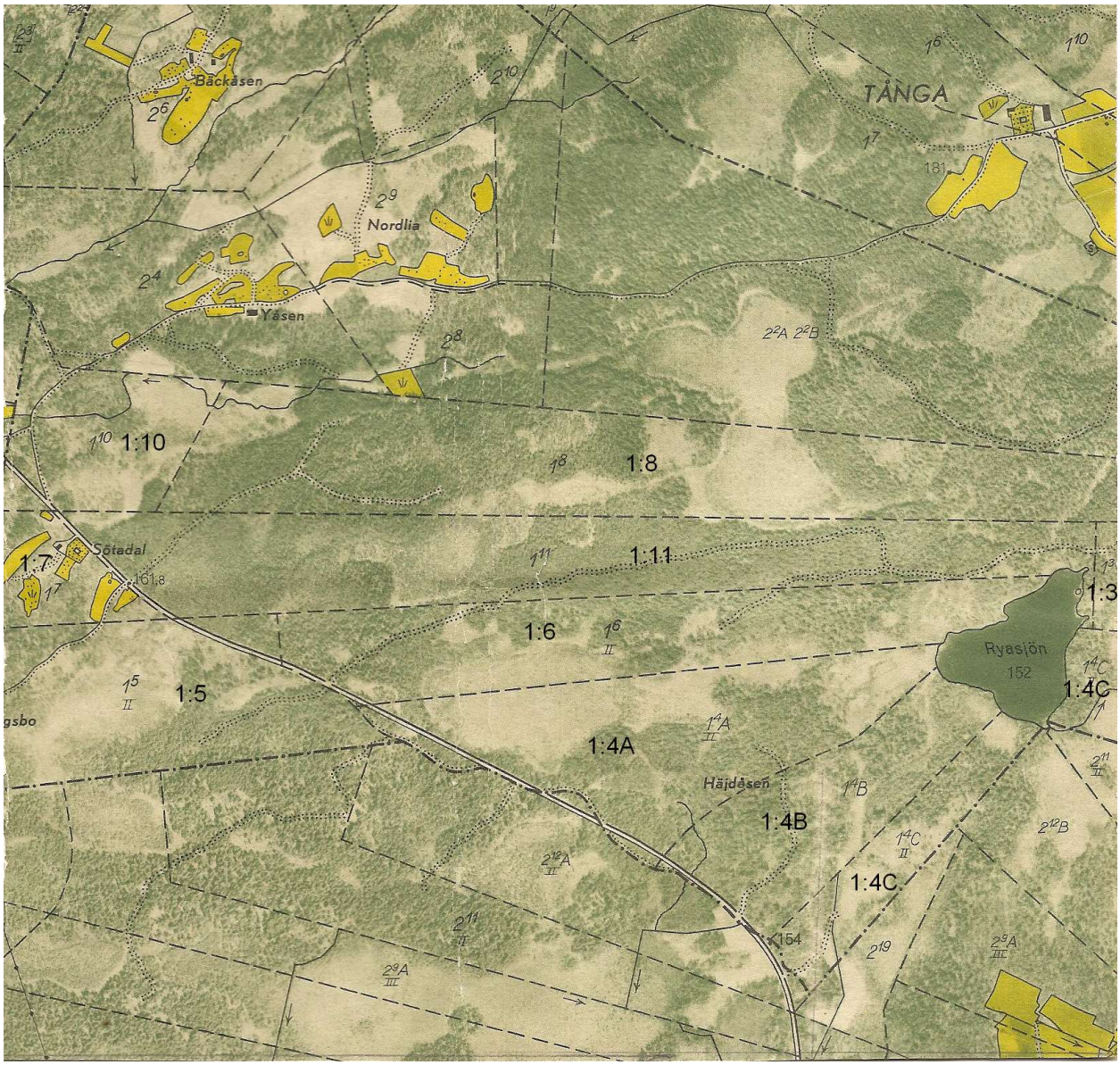

Bilaga 10.
Ekonomisk karta över Stora Rya i Långaryd år 1955.(Västra delen)
Skala: 1:12000.

Stora Rya 1:3. Ägare Axel Ekstrand.
Stora Rya 1:4A. Ägare Vilhelm Johansson
Stora Rya 1:4B. Ägare Elisabet Carlsson(Enquist)
Stora Rya 1:4C. Ägare Ingrid Blomberg.
Stora Rya 1:5. Ägare Albin bergman.
Stora Rya 1:6. Ägare Hjalmar Svensson.
Stora Rya 1:7. Ägare Annie Lind
Stora Rya 1:8. Ägare Efraim Bengtson-Svärd
Stora Rya 1:10. Ägare Napoleon svärd
Stora Rya 1:11. Ägare Fingal Johansson

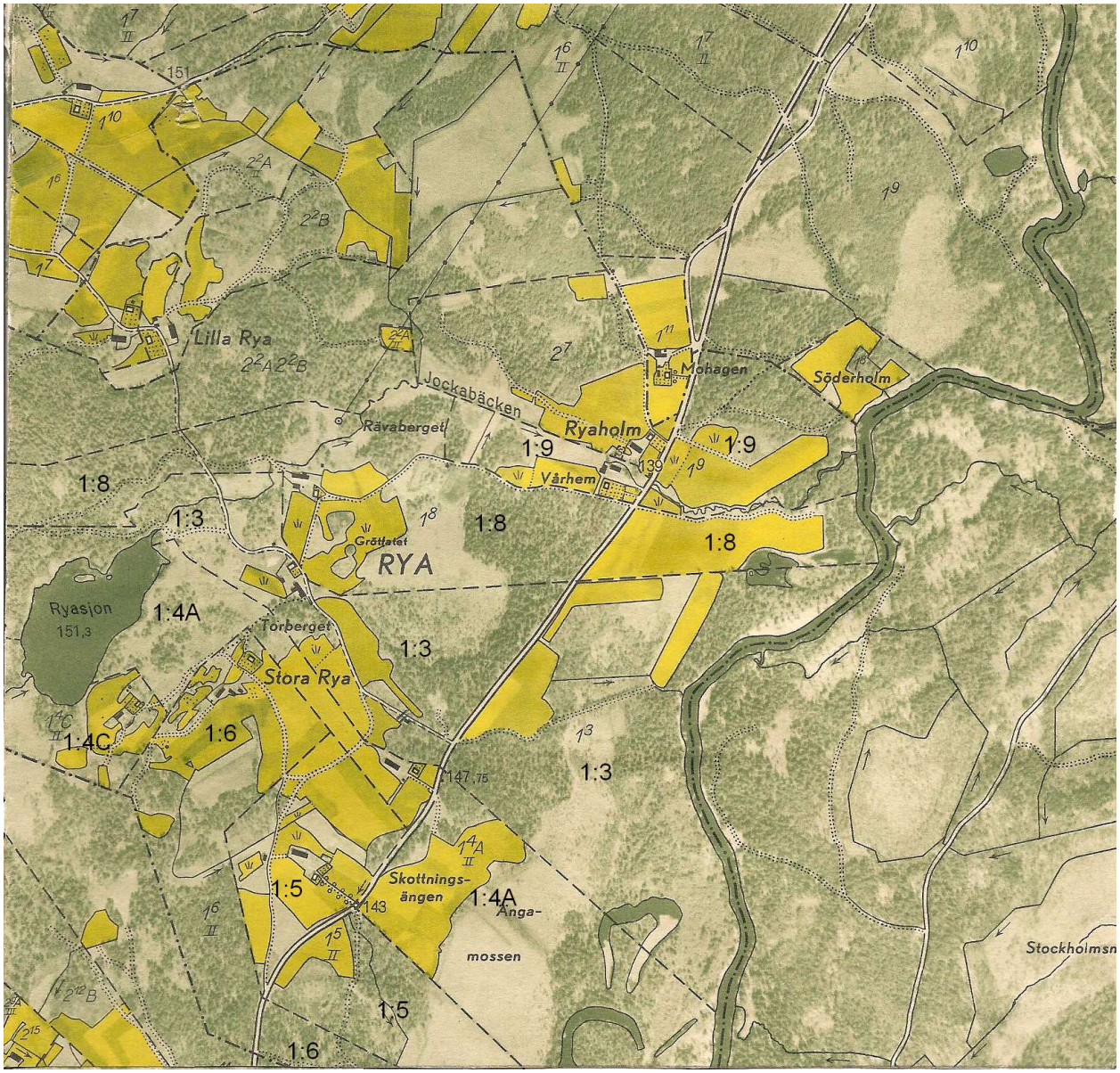

Bilaga 11.
Ekonomisk karta över Stora Rya i Långaryd år 1955.(Östra delen)
Skala: 1:12000.

Stora Rya 1:3. Ägare Axel Ekstrand.
Stora Rya 1:4A. Ägare Vilhelm Johansson
Stora Rya 1:4C. Ägare Ingrid Blomberg.
Stora Rya 1:5. Ägare Albin Bergman.
Stora Rya 1:6. Ägare Hjalmar Svensson.
Stora Rya 1:8. Ägare Efraim Bengtson-Svärd
Stora Rya 1:9. Ägare Napoleon Svärd

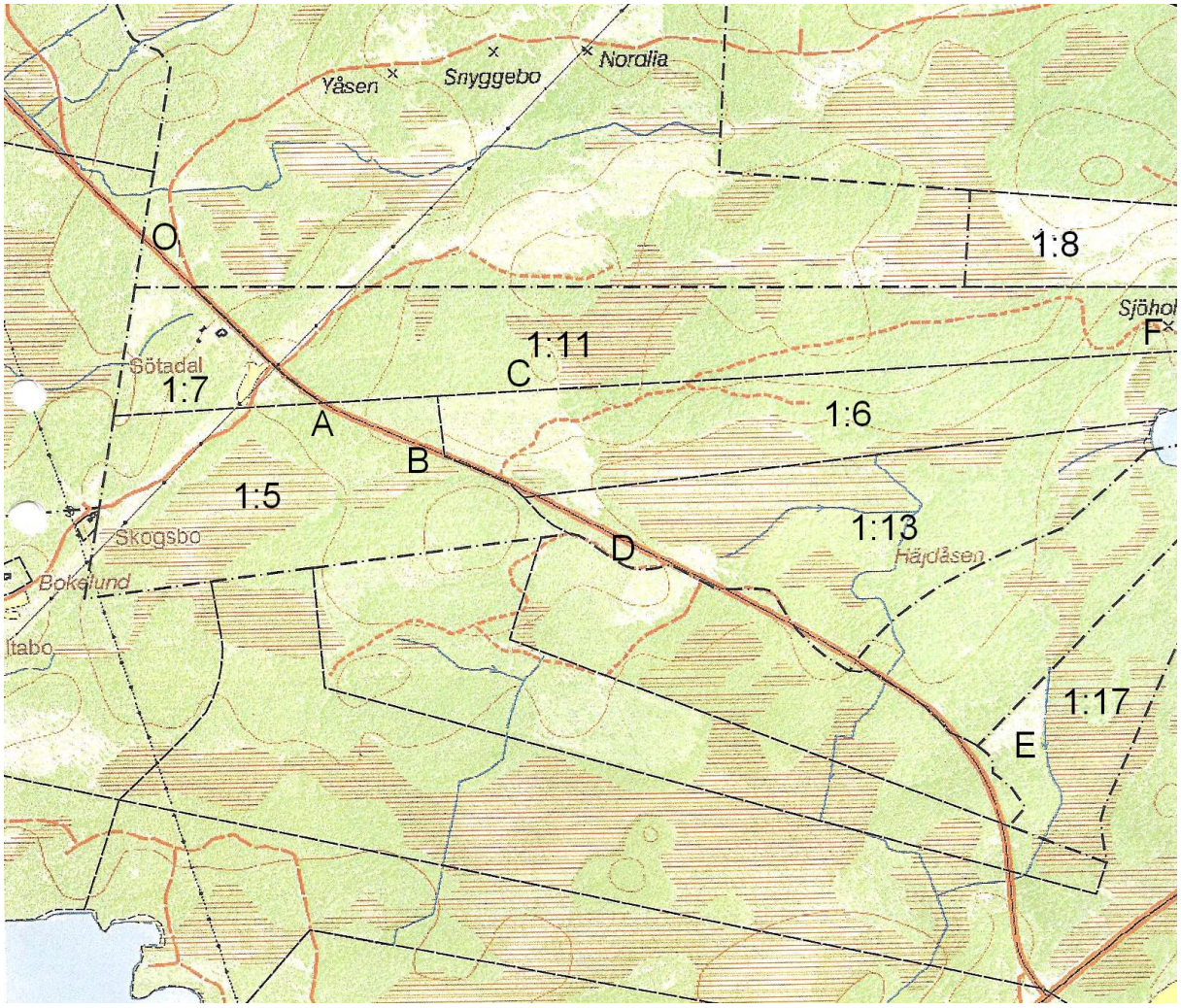

Bilaga 12.
Karta över Stora Rya 2010 (Västra delen)

Ägare:
Rya 1:5, Jan-Olof Bergman.
Rya 1:6, Göran Johansson
Rya 1:7, Verna Lillbroända.
Rya 1:8, Sten-Åke Gustavsson.
Rya 1:11, Göran johansson
Rya 1:13, Bertil Larsson.
Rya 1:17, Vivi-Anne Blomberg

Namnskyltar:
A = Nyhem PellePettera
B = Hwilan Fågela fåll
C = Furulund Ryssebo
D = Väghållningssten (Brovägsten)
E = Nybygget Mariedal
F = Sjöholmen
O = Rackarebiten Resandefolk

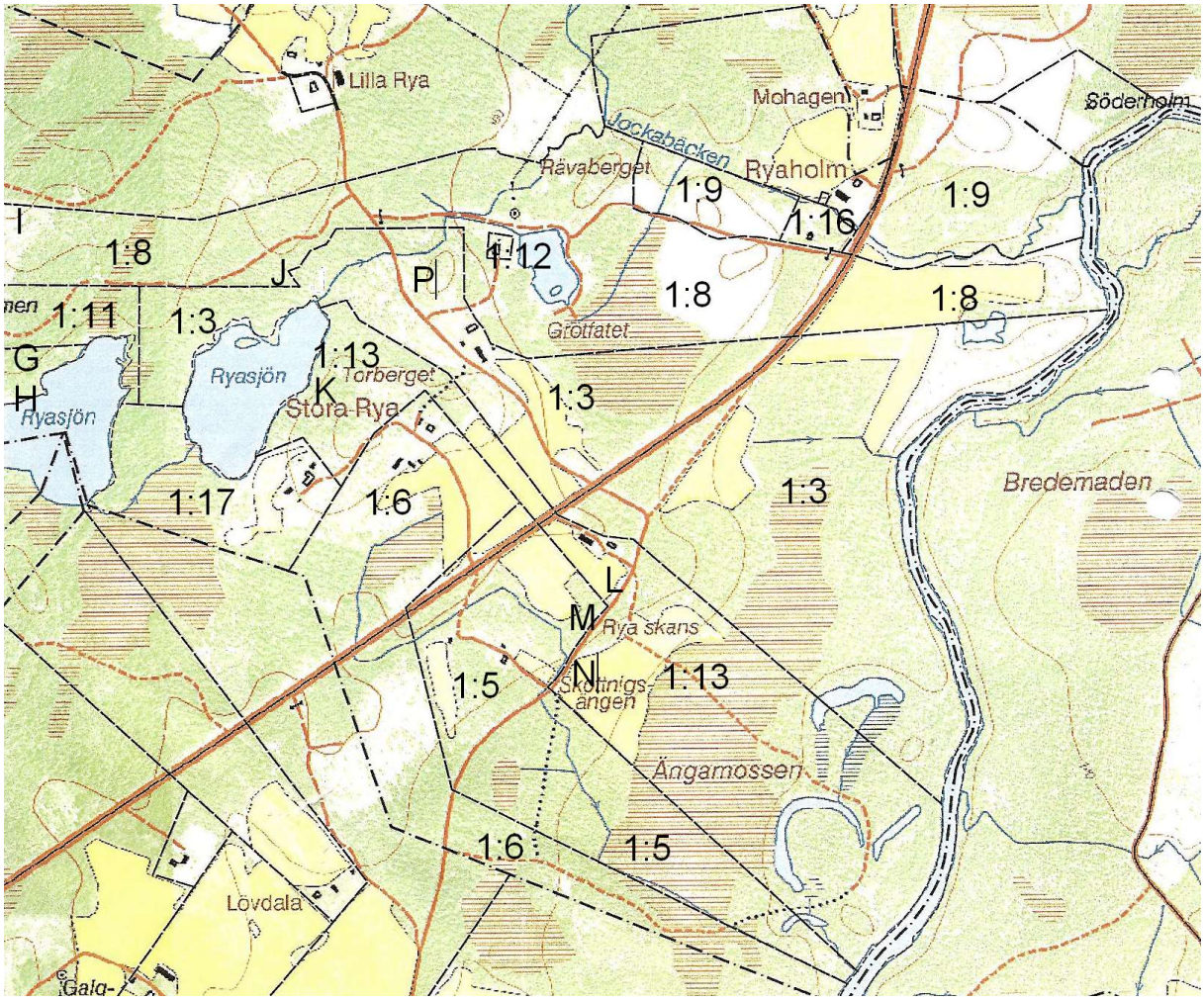

Bilaga 13.
Karta över Stora Rya 2010. (Östra delen)

Ägare:
Rya 1:3, Elsie Maltin, Evy Filipsson
Rya 1:5, Jan-Olof Bergman.
Rya 1:6, Göran Johansson.
Rya 1:8, Sten-Åke Gustavsson.
Rya 1:9, Sten-Åke Gustavsson
Rya 1:11, Göran Johansson
Rya 1:12, Bodil och Torben Reiff
Rya 1:13, Bertil Larsson
Rya 1:16, Dieter Kleinhapel
Rya 1:17, Vivi-Anne Blomberg

Namnskyltar:
G = Nybygget Sjöholmem
H = Nybygget Sjöholmen källare
I = Högadal Högmans
J = Enebacken Tummens
K = Smedhagen
L = Lottas stuga
M = Rya Skans
N = Björkelund Thorséns
P = Tummafållen

Studiecirkeln i torp- och gårdsinventering, som startade 2006 har studerat och skrivit om byarna mellan Långaryd och Landeryd.
Uppgifterna är hämtade ur kyrkoböcker, lantmäterihandlingar, köpebrev och avtal samt muntlig tradition.
Fotona är hämtade ur berörda familjers gamla fotoalbum.
Följande häften är utgivna:

1. Tånga	2009
2. Kråkås med Hultabo	2009
3. Bälhult	2009
4. Stora Rya	2010 (detta häfte)
5. Lilla Rya	planeras